

ÅRSRAPPORT 2013

Tryghed og nærvær
**SPAREKASSEN
SJÆLLAND** www.spks.dk

Indholdsfortegnelse

3	Ledelsesberetning
19	Resultatopgørelse
20	Balance
21	Egenkapitalopgørelse
23	Noter
53	Ledelsespåtegning
54	Revisionspåtegninger
56	Ledelse, stabsafdelinger og filialoversigt

Ledelsesberetning

Sparekassen Sjællands formål

Vi er landets ældste sparekasse og dermed en del af den sparekassebevægelse, der efter krisen i 1930'erne talte omkring 500 sparekasser. Nu er der ikke så mange sparekasser tilbage. Men Sparekassen Sjælland er fortsat i bevægelse, som dengang det hele begyndte i 1825.

Sparekassen Sjælland har siden finanskrisens start øget det samlede antal af kunder fra ca. 60.000 til 130.000, hvilket dokumenterer historien om en virksomhed i udvikling.

I dag, næsten 200 år senere i slipstrømmen på den værste krise siden 30'erne, drives Sparekassen Sjælland i tråd med den forretningsmodel, der blev vedtaget af bestyrelsen, direktionen og det samlede personale i starten af 2013. En forretningsmodel med en klar strategi for fremtidens sparekasse, en forretningsmodel med en række klare fravalg af særlige risici baseret på de erfaringer, der er gjort i finanskrisen. Og ikke mindst en forretningsmodel med en klar tråd og et troskab mod vores arv og oprindelse, der bl.a. handler om at sætte samfundsansvar og kunderne højere end størrelsen af sparekassens overskud. Det skal understreges, at det ikke handler om, at sparekassen IKKE skal tjene de nødvendige penge og konsolidere sig. Men det handler om, at vi tør sige højt, at vi betragter formålet med Sparekassen Sjælland som vigtigere end størrelsen af bundlinjen, da vi tror på, at det i den sidste ende samlet set resulterer i en stærkere virksomhed.

Sparekassen Sjælland har et klart defineret formål:

VI VIL BIDRAGE TIL AT GØRE SJÆLLAND TIL ET BEDRE STED AT LEVE, ARBEJDE OG DRIVE VIRKSOMHED

Med købet af Sparekassen Faaborg er formålet udvidet til:

VI VIL BIDRAGE TIL AT GØRE SJÆLLAND OG FYN TIL ET BEDRE STED AT LEVE, ARBEJDE OG DRIVE VIRKSOMHED

I sin substans og oprindelse fra 1846 er Sparekassen Faaborg en virksomhed nøjagtig magen til Sparekassen Sjælland, og det var hovedårsagen til, at vi fandt mening i at komme med et købstilbud i 2013. Det eneste der skiller de 2 sparekasser, er en bro, der i øvrigt siden den blev bygget, har haft en enorm samfundsmæssig værdi for Danmark.

Vi er overbeviste om, at de kommende år vil bevise, at købet af Sparekassen Faaborg var økonomisk og strategisk klogt. Der er betydelige økonomiske synergieffekter forbundet med overtagelsen, som efter vores vurdering, vil blive effektueret de kommende år.

2013 blev på mange måder et ganske særligt år i Sparekassen Sjælland udover købet af Sparekassen Faaborg. I oktober måned 2013 flyttede vi med succes 35.000 kunder over på vores IT central Bankdata. En IT opgave af de helt store, der havde været under forberedelse i 2 år siden overtagelsen af Max Bank. En krævende opgave der nu er afsluttet med det resultat, at omkostningerne til IT og personale i 2014 vil falde betydeligt med ca. 40 mio. kr.

Vi har meget stor fokus på hele omkostningssiden i sparekassen i en tid, hvor alle mennesker og virksomheder må sætte tæring efter næring, som følge af de vigende konjunkturer.

2013 var også året, hvor det blev endnu mere tydeligt, at finanskrisen fortsat trækker dybe spor i de sjællandske husholdninger og mindre virksomheder. Huspriserne er flere steder i yderområderne, som er vores gamle kerneområde, faldet med op til 50 % i forhold til før krisen. Det betyder, at hvis en familie er tvunget til at sælge huset pga. arbejdsløshed, skilsmisse eller andre forhold, er konsekvensen altid store økonomiske tab. De menneskelige omkostninger for familierne er ikke med i dette regnskab, og de er desværre store. Men for sparekassen betyder det store økonomiske tab. Det kan vi leve med, da det er en del af vores forretning.

Men de store fald i huspriserne kombineret med en præcisering af regelsættet fra Finanstilsynet betyder, at sparekassen tillige skal hensætte store beløb på privatkunder, der er teknisk insolvente. Der er ikke tale om penge, vi har tabt, men måske kan tabe i fremtiden.

På den konto har Finanstilsynet således anmodet sparekassen foretage ekstra nedskrivninger i 2013, ligesom vi selv har fundet det relevant at være ekstra forsigtige her. Af årets store nedskrivninger er der således ca. 340 mio. kr. sat til side på det område. Til orientering har de akkumulerede konstaterede tab på privatkunder i de sidste 10 år ikke oversteget 200 mio. kr.

Udover de store opgaver med IT konverteringen og købet af Sparekassen Faaborg var 2013 også præget af det ordinære besøg fra Finanstilsynet, der falder hvert 4. år.

Et besøg der desværre faldt sammen med særligt den store IT konvertering, der var forberedt siden 2011. Men opgaven med Finanstilsynet blev også løst, og var bortset fra timingen en stor og lærerig oplevelse.

Den slags besøg er der jo særligt i pressen meget stor interesse for, særligt når konklusionerne skal offentliggøres. For sparekassen har det været et særdeles udbytterigt besøg med et godt og konstruktivt samarbejde i en god tone med Finanstilsynet.

Finanstilsynet er som bekendt den øverste myndighed for alle pengeinstitutter, og har til opgave kritisk at vurdere de enkelte institutter. Som følge af finanskrisen har Finanstilsynet en samfundsmæssig opgave i at være særlig kritiske i disse år, hvilket som sådan er helt naturligt.

Det er i samme forbindelse vigtigt, at man forstår, at Finanstilsynet ikke har til opgave at skrive rapporter om alt det, der er godt og virker i et pengeinstitut, men netop at gøre opmærksom på de ting der skal forbedres. Sparekassen har på besøget fra Finanstilsynet fået masser af positive tilkendegivelser omkring de tiltag, der er indført siden krisen startede og deres sidste besøg i 2009.

Således er bestyrelsen blevet rost for deres arbejde, ligesom det er et faktum, at risikoen indenfor særligt 2 områder er nedbragt massivt siden 2009. De 75 største engagementer, herunder en betydelig eksponering mod ejendomme, er siden 2009 nedbragt med knapt 2 mia. kr. og herudover er sparekassens risiko indenfor finansielle forretninger, såsom rente- og valutaswaps, stort set udfaset. Det er i fuldstændig tråd med den indførte forretningsmodel, hvor vi fravælger at tilbyde spekulative forretninger til kunder. Det kan tillige oplyses at Finanstilsynet naturligvis også har foretaget en grundig gennemgang af sparekassens landbrugsportefølje, der udgør 810 mio. kr. Et område hvor der er klokkeklare regler for hvorledes værdierne skal opgøres.

Gennemgangen på dette område har ikke givet anledning til nogen bemærkninger eller ændring af nedskrivninger.

Gennemgangen har også betydet, at Finanstilsynet har nogle kritiske punkter til sparekassen, som der skal arbejdes med. Sikkerhederne for de mange ejendoms lån der blev ydet i sparekassen op til krisens start, skal vurderes mere forsigtigt, og vi skal stramme kreditstyringen endnu hårdere. Konsekvensen er, at der er nedskrevet ca. 550 mio. kr. ekstra på store ejendomsengagementer i 2013 regnskabet. Vi gentager, at nedskrivninger ikke er det samme som tab, og at kun fremtiden kan vise den virkelige sandhed.

På nogle punkter har vi den opfattelse, at Finanstilsynet i deres gennemgang er lige lovlig pessimistiske i deres vurdering af ejendomssikkerheder, men det må fremtiden vise. Det skal samtidig tilføjes, at sparekassen i forvejen havde foretaget betydelige regnskabsmæssige reservationer på 600 mio. kr. til ejendomme i solvensbehovet, for at afdække den usikkerhed der er på området. Sammenholdt med årets meget høje indtjening, er det årsagen til, at sparekassens på trods af de meget store nedskrivninger, fortsat er solid med en høj solvens på 19,2 %.

Udover de godt 900 mio. kr. på hhv. ejendomme og privatkunder som Finanstilsynet har anmodet om i nedskrivninger, har sparekassen selv foretaget betydelige nedskrivninger i 2013 som en direkte konsekvens af den indførte forretningsmodel og vedtagne strategi. En strategi, der handler om at afvikle særligt meget store ejendomsengagementer, som ikke passede ind i forretningsmodellen.

På baggrund af sparekassens solvens på 19,2 % samt et solvensoverskud på 7,9 % er sparekassen fortsat en ganske solid virksomhed, der også har kræfter til at tage yderligere tab og nedskrivninger i fremtiden. Det bemærkes samtidig, at hele sparekassens kapitalstruktur er CRD IV godkendt. Sparekassen er bakked op af 28.000 garanter, der er selve fundamentet for, at der kan være et alternativ til de store banker. Vi skylder vores garanter i sparekassen alt.

Målet var at forlade 2013 med den konklusion, at vi har afregnet og afsluttet finanskrisen. Det tror vi på er nået og har tillige et håb om, at fremtiden vil vise, at den meget høje korrektiv- og underkurskonto på i alt 2.358 mio. kr. langt fra er tabt.

Vi ser positivt på fremtiden og forventer at lande et overskud på 200 mio. kr. i 2014 før kursreguleringer, men efter nedskrivninger og indregning af resultatet for Sparekassen Faaborg.

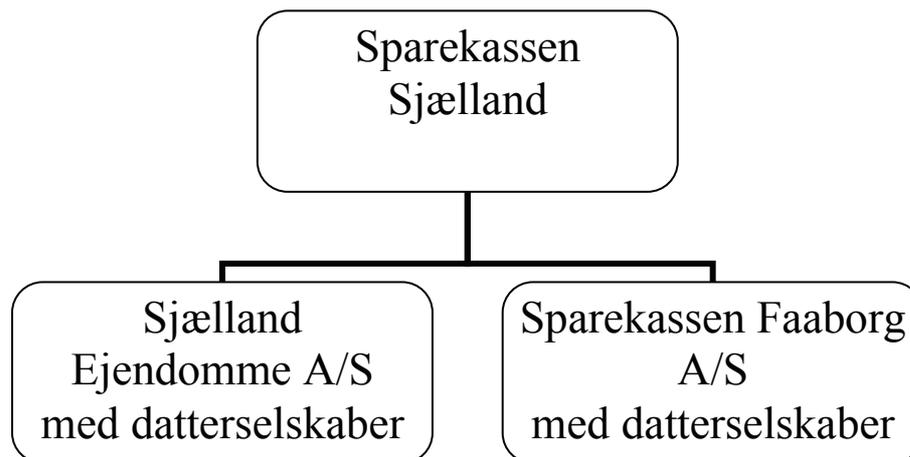
Holbæk, den 13. marts 2014

Lars Petersson
Ordførende direktør

Lars Jensen
Sparekassedirektør

Koncerndiagram:

Sparekassen har med virkning fra den 17. august 2013 købt Sparekassen Faaborg. Sparekassen Faaborg fungerer som et 100 % ejet datterselskab. Sparekassen Faaborg vil i løbet af de kommende 3 år skifte IT central til Bankdata, og det forventes i denne forbindelse at medføre store omkostningsmæssige synergieffekter. Sparekassen Faaborgs primære markedsområde er Fyn. Sparekassen Faaborg ejer Leasing Fyn Faaborg, der driver leasingvirksomhed samt Faaborg Finans, hvis formål er administration af og investering i værdipapirer, samt anden virksomhed, der er accessorisk til pengeinstitutvirksomhed, herunder administrerer selskabet ejendomme for andre selskaber. Leasing Fyn Faaborg og Faaborg Finans har aktiviteter i hele Danmark.

Både Sjælland Ejendomme A/S og Sparekassen Faaborg A/S er 100 % ejede datterselskaber.

Køb af Sparekassen Faaborg

Sparekassen har med virkning fra den 17. august 2013 købt Sparekassen Faaborg.

Der henvises i øvrigt til note 32.

Sammenligningen af driften og balancen for året 2013 med driften for året 2012 vil derfor generelt være påvirket heraf primært for så vidt angår tallene for Sparekassen Sjælland koncernen. Overtagelsen af Sparekassen Faaborg er forløbet efter planen, og har haft en positiv indflydelse på resultatet for 2013. Den overordnede drift og indtjening i Sparekassen Faaborg forventes forbedret væsentligt de kommende år. Med en solvensprocent på 17,9 % samt et solvensoverskud på 6,6 % er det vurderingen at Sparekassen Faaborg tillige står stærkt. Vi forventer i løbet af 2014, at delindfri/refinansiere det statslige lån, hvilket vil betyde en engangsindtægt på 20 mio. kr.

Hoved- og nøgletal	Koncernen		Sparekassen Sjælland	
	2013	2012	2013	2012
Netto rente- og gebyrindtægter	803.632	741.500	692.684	751.099
Kursreguleringer	-31.524	-5.928	-2.907	3.794
Andre driftsindtægter	372.772	26.407	363.206	11.773
Udgifter til personale og administration	502.999	441.370	442.625	450.397
Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender m.v.	1.459.803	248.554	1.437.643	248.554
Resultat af kap.andele i associerede og tilknyttede virksomheder	-44	0	-4.472	-6.538
Resultat før skat	-895.454	21.655	-895.771	20.843
Årets resultat	-743.558	19.800	-743.558	19.800
Egenkapital	1.528.898	2.216.314	1.528.898	2.216.314
Basiskapital efter fradrag	2.141.695	2.477.163	2.068.665	2.477.163
Udlån	10.964.894	9.259.356	7.456.975	9.417.295
Indlån	15.752.992	10.705.368	11.513.224	10.723.850
Statsgaranteret aftaleindlån	0	1.007.154	0	1.007.154
Indlån i puljeordninger	430.166	0	0	0
Indlån i alt	16.183.158	11.712.522	11.513.224	11.731.004
Balance	20.116.200	16.983.286	14.830.382	16.966.872
Antal medarbejdere (fuldtids, gns.)	469,1	409,9	397,7	409,9
Solvensprocent	15,1	19,5	19,2	19,6
Kernekapitalprocent	12,7	17,4	15,4	17,5
Solvensoverskud i pct. – point	4,1	7,0	7,9	7,0

Sparekassen Sjælland (moderselskabet)

Resultatopgørelse

Netto renteindtægterne falder med 68,1 mio. kr. til 432,8 mio. kr. Knap halvdelen af faldet 32,2 mio. kr. kan alene tilskrives lavere renteindtægt af sparekassens obligationsbeholdning, som følge af den lavere rente. Sparekassen er i besiddelse af en meget stor obligationsbeholdning. Vi har i 2013 valgt at have en meget lille renterisiko på beholdningen, hvilket er den primære årsag til faldet i renteindtægterne. Herudover stiger renteudgifter til efterstillede kapitalindskud med 13,6 mio. kr. Årsagen hertil er optagelse af ny kapital i forbindelse med købet af Sparekassen Faaborg samt refinansiering af hele sparekassens kapitalbase i henhold til de nye CRD IV regler. Renteindtægter i alt falder kr. 122,9 mio.kr., svarende til 15 %, og renteudgifter i alt falder kr. 54,8 mio., svarende til 16 %.

Gebyrer og provisionsindtægter stiger med 3,1 mio. kr. til 260,5 mio. kr. Garantiprovision er steget med 8 % til 77,5 mio. kr. Øvrige gebyrer og provisionsindtægter er næsten uændret på 183,0 mio. kr. Samlet er netto rente- og gebyrindtægter faldet med 58,4 mio. kr. til 692,7 mio. kr.

Udgifter til personale og administration i alt er faldet med 7,8 mio. kr. til 442,6 mio. kr. Faldet kan primært henføres til IT-udgifter. Sparekassen foretog i oktober måned 2013 en meget stor IT-konvertering, hvor ca. 35.000 kunder fra det tidligere Max Bank blev konverteret fra BEC til Bankdata. Konverteringen forventes at give store synergieffekter, da vi ikke længere skal bemande to systemer og have udgifter til to datacentraler. Som en konsekvens heraf, blev der i november 2013 foretaget en reduktion af medarbejderantallet. Konverteringen og reduktionen i medarbejderantallet forventes fremadrettet at give årlige omkostningsbesparelser i omegnen af 40 mio. kr.

Basisindtjeningen, der er indtjeningen inden andre ordinære udgifter, afskrivninger, nedskrivninger og kursreguleringer m.v. udgør 296,3 mio. kr. mod 312,5 mio. kr. i 2012. Der er således tale om et fald i basisindtjeningen på 5 %.

Basisindtjeningen målt i forhold til udlån og garantier er på 3,24 % i 2013 mod 2,74 % i 2012. Udviklingen i basisindtjeningen målt i forhold til udlån og garantier er tilfredsstillende.

Basisindtjeningen er korrigeret for engangsomkostninger i forbindelse med købet af Sparekassen Faaborg samt hensat løn og feriepenge til medarbejdere, der blev opsagt i forbindelse med en ressourcetilpasning i november 2013.

Basisindtjening

	2013	2012
	1.000 kr.	1.000 kr.
Netto renteindtægter	432.774	500.850
Udbytte af aktier m.v.	7.761	1.931
Gebyrer og provisionsindtægter	260.543	257.413
Afgivne gebyrer og provisionsudgifter	8.394	9.095
Andre driftsindtægter, ordinære	34.901	11.773
Basisindtægter	727.585	762.872
I alt udgifter til personale og adm.	431.317	450.397
Basisindtjening	296.268	312.475
Af- og nedskr. på mat. og immat. aktiver	37.885	25.853
Andre driftsudgifter (indskydergarantiordning)	26.129	14.481
Andre driftsindtægter, øvrige	328.305	0
Engangsomkostninger	11.308	0
Nedskrivninger på udlån m.v.	1.437.643	248.554
Kursreguleringer	-2.907	3.794
Res. af kap.andele i ass. og tilkn. virk.	-4.472	-6.538
Resultat før skat	-895.771	20.843
Skat	-152.213	1.043
Resultat efter skat	-743.558	19.800

Andre driftsindtægter udgør 363,2 mio. kr. Heraf kan 328,3 mio. kr. henføres til badwill ved køb af Sparekassen Faaborg. Den resterende del kan primært henføres til badwill vedrørende køb af portefølje fra Finansiell Stabilitet.

Andre driftsudgifter udgør 26,1 mio. kr. mod 14,5 mio. kr. sidste år. Beløbet kan primært henføres til Garantifondens indførelse af en ny forsikringsmodel for indskyderne.

Kursreguleringer blev på -2,9 mio. kr. mod 3,8 mio. kr. i 2012. På obligationer er der et kurstab på 21,8 mio. kr. På aktier er der en kursgevinst på 17,5 mio. kr. På valuta er der en kursgevinst på 1,0 mio. kr. Kursregulering af øvrige finansielle instrumenter er på 0,4 mio. kr.

Under posten nedskrivninger på udlån m.v. er der bogført 1.437,6 mio. kr., hvilket er en stigning på 1.189,1 mio. kr. i forhold til 2012.

Resultat af kapitalandele i tilknyttede virksomheder blev på -4,5 mio. kr., hvilket er resultatet i Sjælland Ejendomme A/S koncernen og Sparekassen Faaborg A/S koncernen.

Resultat før skat blev på -895,8 mio. kr. mod 20,8 mio. kr. i 2012. Resultatet efter skat ender på -743,6 mio. kr. mod 19,8 mio. kr. i 2013. Det er ikke et resultat, vi er tilfredse med, men som kan forklares med de meget store nedskrivninger på 1.437,6 mio. kr., som vi betragter som en engangsforestilling. Opmærksomheden henledes tillige på, at nedskrivninger ikke er det samme som tab. Sparekassen Sjælland har i dag en betydelig samlet korrektiv- og underkurskonto på 2.358,0 mio. kr.

I halvårsrapporten for 2013 var vores forventninger, at basisindtjeningen i 2. halvår 2013 ville være lidt under niveauet for 1. halvår 2013, hvilket har vist sig at holde stik. De primære årsager er jf. ovennævnte faldende renteindtægter af obligationsbeholdningen, købet af Sparekassen Faaborg, refinansiering af kapitalstrukturen samt fortsat lavt aktivitetsniveau på udlånet. I halvårsrapporten for 2013 forudsagde vi fortsat usikkerhed om niveauet for dels kursreguleringer og i særdeleshed for niveauet for nedskrivninger. Som tidligere nævnt har sparekassen ført en "festen er forbi" strategi, der går ud på at reducere engagementer, som ikke passer ind i sparekassens forretningsmodel. Dette kombineret med at Finanstilsynet har anmodet sparekassen om at foretage en række nedskrivninger, på særligt ejendomsengagementer samt privatkunder generelt, som følge af faldende ejendomspriser på parcelhuse på Sjælland gør, at nedskrivningerne i 2. halvår 2013 er noget højere end forventet. Det samlede resultat for året 2013 er derfor væsentligt lavere end forudsagt i halvårsrapporten for 2013.

Med de foretagne nedskrivninger, er det vores opfattelse, at sparekassen, med den samlede korrektiv- og underkurskonto på i alt 2.358,0 mio. kr. sammenholdt med en fortsat meget høj solvens på 19,2 % og et solvensoverskud på 7,9 pct. - point står meget stærkt rustet til fremtiden, uanset konjunkturudviklingen. Skulle der indtræffe en konjunkturforbedring, kan vi have begrundet forventning om tilbageførelser af nedskrivninger.

Forventninger til 2014

Baseret på sparekassens budget er det vores forventning, at realisere et positivt resultat før skat og kursreguleringer, men inkl. nedskrivninger, på 200 mio. kr. Sparekassen vil i 2014 være begunstiget af stærkt faldende omkostninger.

Usikkerheden for 2014 vil primært være baseret på den generelle aktivitetsudvikling i samfundet, herunder kunders behov og villighed til at optage nye lån.

Den samlede koncern har i 2013 øget kundeantallet fra ca. 100.000 til 130.000, og vi ser på denne baggrund generelt positivt på fremtiden.

Balance

Det samlede udlån er faldet med 1.960,3 mio. kr., svarende til 20,8 %. Heraf kan ca. 1.400 mio. kr. alene tilskrives de store nedskrivninger på udlån. Udviklingen er en konsekvens af flere faktorer. De relativt store nedskrivninger og strategien om at reducere de af sparekassens udlån, der ikke passer ind i forretningsmodellen, er en væsentlig faktor. Desuden opleves fortsat en manglende lånelyst hos kunderne. Faldet kan primært henføres til erhvervsudlån, men også udlånet til private er ramt af fald.

Indlånet fra kunder er steget med 789,3 mio. kr., hvilket er meget tilfredsstillende. Det samlede indlån er faldet med 217,8 mio. kr., svarende til 2 % til 11.513,2 mio. kr. Det skyldes alene at sparekassen i marts måned 2013 har indfriet en udstedelse med individuel statsgaranti, der regnskabsmæssigt var kategoriseret som et aftaleindlån. Aftaleindlånet var på 135 mio. euro svarende til 1.007,2 mio. kr.

Sparekassen har ultimo 2013 et indlånsoverskud på 4.056,2 mio. kr. Indlånsoverskuddet er umiddelbart større, end en kortsigtet driftsøkonomisk betragtning kan retfærdiggøre. Men forholdet kan hurtigt ændre sig, hvis der igen skulle komme gang i låneefterspørgslen. Sparekassen har desuden en strategi om generelt at være uafhængig af ekstern funding, hvorfor vi tilstræber at have et betydeligt indlånsoverskud.

Udstedte obligationer er faldet med 644,2 mio. kr. Alle udstedelser med individuel statsgaranti er indfriet. Der er kun en obligationsudstedelse tilbage på 225 mio. kr., som forfalder i juni 2014. Den lille resterende del af posten udgøres af medarbejderobligationer, hvoraf den sidste portion indfries i januar 2015.

Garantkapitalen er steget med 78,4 mio. kr. til 945,6 mio. kr. Der er tale om en stigning på 9 %, hvilket er yderst tilfredsstillende.

Overført overskud falder med 792,7 mio. kr. og udgør herefter 513,6 mio. kr. Den samlede egenkapital er på 1.528,9 mio. kr., svarende til en solvens på 19,2 % og et solvensoverskud på 7,9 %. Sparekassen Sjælland er på trods af årets resultat fortsat et ganske solidt pengeinstitut.

Balancen er faldet med 13 % til 14.830,4 mio. kr.

Eventualforpligtelser er faldet med 280,6 mio. kr. til 1.693,9 mio. kr.

Bestyrelsens forslag til forrentning af garantkapital

Sparekassens forrentning af garantkapitalen indregnes direkte over egenkapitalen, og bestyrelsen foreslår en forrentning af garantkapitalen for regnskabsåret 2013 på 27.921 t.kr., svarende til en forrentning for garantklasse A på 2,75 %.

Kapitalforhold

Basiskapital, der kan medregnes ved opgørelse af sparekassens solvensprocent udgør 2.068,7 mio. kr. mod 2.477,2 mio. kr. i 2012. Udviklingen kan henføres til faldet i egenkapitalen, som følge af årets negative resultat. I løbet af året har sparekassen hjemtaget ansvarlig kapital for 253,0 mio. kr. og hybrid kernekapital for 555,0 mio. kr. Der er ekstraordinært indfriet ansvarlig kapital for 96,0 mio. kr. og hybrid kernekapital for 282,0 mio. kr. Ændringerne i kapitalstrukturen gør, at al sparekassens kapital kan anvendes til at dække kapitalkravene efter de nye CRR/CRD IV regler. Al kapital der ikke anvendes til CRR/CRD IV kravene, kan bruges til at opfylde solvensbehovstillægget under 8+ modellen.

Sparekassens solvensprocent er på 19,2 % mod 19,6 % ultimo 2012. Sparekassens solvensbehov er fastsat til 11,3 %, hvilket betyder en solvensmæssig overdækning på 7,9 pct. -point. I kroner svarer det til en overdækning på 847,3 mio. kr.

I Sparekassen Sjælland koncernen er solvensprocenten 15,1 %. Solvensbehovet er fastsat til 11,0 %, hvilket medfører en solvensmæssig overdækning på 4,1 pct. – point. I kroner svarer det til en overdækning på 575,3 mio. kr.

Sparekassens kapitalforhold er yderligere beskrevet i note 27.

Likviditet

Overdækningen i forhold til lovens krav er på 274,4 %. Vores målsætning er altid at have en tilpas høj likviditet. Sparekassen er i den gunstige situation at være i besiddelse af et betragteligt indlånsoverskud. Vores indlånbase er fordelt på mange mindre indlån, og der er ingen større enkeltstående indlån af væsentlig likviditetsmæssig betydning.

Alle vores udstedelser med individuel statsgaranti er indfriet. Der er kun en obligationsudstedelse tilbage på 225 mio. kr., som forfalder i juni 2014.

Henses der til ovenstående og de løbende stresstest af likviditeten, som vi foretager, vil vi på den baggrund betragte vores likviditetsmæssige situation som særdeles stærk.

Fra og med 2015 træder der et nyt krav om en tilpas høj Liquidity Coverage Ratio (LCR) i kraft. Sparekassen har siden ultimo 2012 kvartalsvis indberettet foreløbige beregninger på LCR til Finanstilsynet. Den endelige udformning af reglerne er endnu ikke fastlagt 100 procent, men givet vores foreløbige beregninger og vores generelt stærke likviditet, forventer sparekassen ikke at få problemer med overholdelsen af de nye LCR krav.

Tilsynsdiamanten

Sparekassen har i lighed med 2012 opgjort de forskellige målepunkter i Finanstilsynets risikostyringsværktøj tilsynsdiamanten, der på 5 konkrete områder opstiller kriterier, det enkelte pengeinstitut skal overholde.

De 5 målepunkter er følgende:

1. Summen af store engagementer skal være under 125 % af basiskapitalen.

Summen af store engagementer i Sparekassen Sjælland er 21,1 %, hvilket er langt under tilsynsdiamantens grænseværdi.

2. Udlånsvæksten skal være mindre end 20 % om året.

Udlånsvæksten i sparekassen er -20,8 %, hvilket uden problemer holder sig inden for tilsynsdiamantens grænser.

3. Ejendomseksponering skal være mindre end 25 % af det samlede udlån og garantidebitorer m.v.

Ejendomseksponeringen i sparekassen er 23,2 %, hvilket er under tilsynsdiamantens grænseværdi.

4. Stabil funding eller funding ratio. Definitionen er udlån / arbejdende kapital fratrukket udstedte obligationer med restløbetid under 1 år. Funding ratio skal være under 1.

Sparekassens funding ratio er 0,53 hvilket er klart inden for tilsynsdiamantens grænse.

5. Likviditetsoverdækningen skal være på minimum 50 %.

Likviditetsoverdækningen i sparekassen er 274,4 %, hvilket er rigeligt til overholdelse af tilsynsdiamantens grænser.

Sparekassen forventer heller ikke fremadrettet at have problemer med at overholde tilsynsdiamantens grænseværdier.

Bidrag til sektorløsninger

Sparekassen Sjælland har i 2013 haft udgifter til indskydergarantifondens forsikringsordning og tab i forbindelse med nødlidende banker for 26,1 mio. kr.

De samlede udgifter til sektorløsninger i perioden 2008 til 2013 beløber sig til 255,6 mio. kr., eksklusiv garanti-provision til Finansiell Stabilitet for individuel statsgaranti.

Udover almindelige skatter og afgifter er den finansielle sektor pålagt at betale lønsumsafgift. Lønsumsafgiften udgjorde i 2013 10,9 % og i 2014 stiger den til 11,1 %. Sparekassen har i 2013 afregnet lønsumsafgift på i alt 23,7 mio. kr.

Oplysningsforpligtelser

Sparekassen skal i henhold til kapitaldækningsbekendtgørelsens bilag 20 offentliggøre en række oplysninger om blandt andet basiskapital, solvensbehov og kreditrisiko. Sparekassen har valgt at offentliggøre oplysningerne på hjemmesiden <http://alm.spks.dk/risikooplysninger>, hvortil der henvises.

Begivenheder efter regnskabsårets afslutning

Der er ikke indtrådt hændelser efter den 31. december 2013, som vurderes at påvirke koncernens og/eller sparekassens finansielle stilling væsentligt.

Risikostyring

Sparekassen påtager sig forskellige risici som et led i at udføre sparekassevirksomhed og andre aktiviteter forbundet hermed. De væsentligste risikotyper er kreditrisiko, markedsrisiko, likviditetsrisiko og operationel risiko. Bestyrelsen fastsætter sparekassens risikopolitik og definerer rammerne for de risikoområder, som sparekassen beskæftiger sig med. Direktionen fastsætter rammer for de enkelte afdelingers og medarbejderes beføjelser ved gennemførelsen af de daglige forretninger.

Målet i den overordnede politik er, at sparekassen med en stærk styring af påtagne risici opnår en indtjening og dermed en egenkapital, der kan sikre den fremtidige drift.

Der henvises yderligere til regnskabet note 33.

Ledelsehverv

Der henvises til regnskabet note 30.

Redegørelse om underrepræsenteret køn i sparekassens øverste ledelseslag samt øvrige ledelsesniveauer

I medfør af lov om finansiel virksomheds § 79a har bestyrelsen opstillet måltal for andelen af det underrepræsenterede køn i bestyrelsen og udarbejdet nedenstående politik for at øge andelen af det underrepræsenterede køn på sparekassens øvrige ledelsesniveauer.

Måltal for andelen af det underrepræsenterede køn i bestyrelsen

Den kønsmæssige fordeling blandt sparekassens repræsentantskabsvalgte bestyrelsesmedlemmer udgør i 2013 følgende: 100 % mænd og 0 % kvinder.

Det er bestyrelsens mål, at andelen af kvinder i sparekassens repræsentantskab øges til minimum 20 % i forbindelse med næste repræsentantskabsvalg i 2017, således at der til bestyrelsesposter, vil være et rekrutteringsgrundlag af begge køn.

Politik for at øge andelen af det underrepræsenterede køn i sparekassens øvrige ledelsesniveauer

Det er sparekassens overordnede mål, at tilvejebringe en passende lige fordeling af mænd og kvinder i ledelsen.

Sparekassen ønsker at kunne følge op på udviklingen af kønssammensætningen i ledelsen, samt have mulighed for at justere indsatsen undervejs i forhold til de mål, der er sat.

Sparekassen betragter mål og måltal som et effektivt værktøj til at sikre fremdrift og nå resultater.

Sparekassen har opstillet følgende konkrete mål:

- Sparekassens medarbejdere skal uanset køn opleve, at de har samme muligheder for karriere og lederstillinger.
- Andelen af kvindelige ledere skal øges fra et aktuelt niveau på 22 pct. til 40 pct. før år 2017

Rapportering af samfundsansvar

Samfundsansvar

Sparekassen Sjællands politik for samfundsansvar tager udgangspunkt i sparekassens forankring i lokalsamfundet og i sparekassens forretningsmodel. Vi ønsker at være et ansvarligt og værdiskabende pengeinstitut og arbejder bevidst på at skabe værdi for kunder, medarbejdere, lokalsamfund, det omgivende miljø og os selv som pengeinstitut. Vi ønsker at bidrage til at gøre Sjælland og Fyn til et bedre sted at leve, arbejde og drive virksomhed.

Kunder

Sparekassen tilbyder løsninger til både erhvervsvirksomheder og private i vort geografiske område. Vi lægger stor vægt på den personlige kontakt og dialogen i mødet med vores kunder. Vi ser det som vores fornemme opgave at imødekomme kundernes behov for bankydelse, at yde en troværdig, forståelig og redelig rådgivning og i øvrigt at gøre os fortjent til kundernes tillid, der er afgørende for vores succes og eksistensberettigelse i det hele taget. Sparekassen ønsker helkundeforhold med alle kunder og tilstræber, at alle kunder bliver garanteret i sparekassen. Sparekassen arbejder aktivt med begrebet "den gode kundeoplevelse", hvilket betyder, at vi møder kunden med parathed, kompetence og nærvær.

Medarbejdere

Sparekassen Sjælland lægger vægt på at tiltrække og fastholde kvalificerede medarbejdere, som kan matche de udfordringer, der følger af omskiftelige konjunkturer og sparekassens udvikling. Sparekassen ønsker at skabe forudsætninger for et godt og udfordrende arbejdsliv for medarbejderne. Disse forudsætninger skabes bedst, hvis fokus er på forhold, som gør gavn for medarbejderne både i deres arbejds- og privatliv.

Vi ønsker at imødekomme medarbejdernes behov og at opfylde deres ønsker om kompetenceudvikling ved at give medarbejderne vid adgang til uddannelse og videreudvikling samt sikre balance mellem arbejde og fritid, og hjælpe alle medarbejdere til at få gode arbejdsforhold.

Lokalt samfundsansvar

Sparekassen Sjælland blev grundlagt i 1825 og er i dag et moderne pengeinstitut med 23 filialer og med stærke rødder i lokalsamfundet. Med baggrund i vores forankring i lokalområdet har vi et naturligt ønske om at understøtte udviklingen i området, og vi søger derfor at udnytte vort indgående kendskab til lokalområdet, dets beboere og de erhvervsdrivende ved at forene ansvarlig kreditgivning og en redelig rådgivning til gavn for såvel lokalområdet, kunderne og os selv som pengeinstitut.

Vi medvirker aktivt til at fremme nytænkning og skabe innovation i det lokale private erhvervsliv. Vi engagerer os i uddannelse og talentudvikling/pleje. Sjælland har et alt for lavt uddannelsesniveau, derfor har vi dedikeret et betydeligt beløb af vores sponsormidler til partnerskaber, der kan sikre et højere uddannelsesniveau på Sjælland. Det forbedrer også mulighederne for beskæftigelse og udvikling, og sikrer kvalificeret arbejdskraft til lokale virksomheder.

Det betyder samtidig, at vi har omlagt vores sponsorstrategi fra gammeldags sponsorater til partnerskaber, der alle er dedikeret til enten uddannelse eller talentpleje på Sjælland.

Sparekassen Sjælland deltager i samarbejde med regionale kræfter i en ny lånefond "FinanceZealand", der tilbyder finansiering til mindre sjællandske virksomheder i vækst og iværksættere.

Miljø

Som pengeinstitut og arbejdsplads tager vi et medansvar for miljøet, og selv om vi som finansiel virksomhed ikke udleder så meget CO2 som mange andre virksomheder, påvirker vi miljøet, og det giver os grund til løbende at gennemgå vor forretning og vore procedurer for at finde muligheder for forbedringer. Sparekassen vil i endnu højere grad satse på digitale IT-løsninger i de interne processer og i forbindelse med produkter og ydelser. Sparekassen vil også meget gerne støtte miljøet via finansiering af fornuftige energiinvesteringer hos vores kunder.

I Sparekassen Sjælland bakker vi desuden op om den danske regerings bestræbelser på at sætte menneskeret-tigheder og klimapåvirkninger højt på dagsordenen, men som regionalt pengeinstitut har vi et udpræget lokalt sigte, og vi har derfor ikke specifikke politikker på disse to områder.

Datterselskaber

Sjælland Ejendomme A/S, koncern

Selskabet driver udlejning samt opførelse af ejendomme til brug for udlejning til moderselskabet Sparekassen Sjælland. Der er i løbet af 2013 gennemført et større ejendomssalg i Sjælland Ejendomme A/S koncernen. Ejendommen er solgt med et tab i forhold til den bogførte værdi.

Sjælland Ejendomme A/S, koncern	2013	2012
Netto rente- og gebyrindtægter	-4.466	-9.599
Kursreguleringer	-39.538	-9.722
Andre driftsindtægter	17.059	23.886
Udgifter til personale og administration	213	225
Af- og nedskrivninger på immaterielle og materielle aktiver	7.840	10.066
Resultat før skat	-34.998	-5.726
Resultat	-31.136	-6.538
Egenkapital	235.457	266.594
Udlån	71.674	177.830
Grunde og bygninger	233.863	447.257
Indlån	80.396	18.482
Balance	316.153	472.003

Sparekassen Faaborg A/S, koncern

Sparekassen har med virkning fra den 17. august 2013 købt Sparekassen Faaborg. Selskabet er afnoteret fra Nasdaq OMX i oktober 2013. I forbindelse med købet indskød Sparekassen Sjælland ansvarlig lånekapital i Sparekassen Faaborg for 175 mio. kr.

Som datterselskab til Sparekassen Sjælland har Sparekassen Faaborg egen hovedkontorsfunktion. Der er fokus på de synergimuligheder, der ligger i overlap på kompetencer i koncernen og de muligheder, der løbende vil opstå for at optimere sparekassens driftsbillede.

I Sparekassen Sjælland indgår resultatet fra Sparekassen Faaborg koncernen fra købstidspunktet.

Sparekassen Faaborg A/S, koncern (17.8.2013 – 31.12.2013)	2013
Netto rente- og gebyrindtægter	115.414
Kursreguleringer	10.921
Andre driftsindtægter	2.105
Udgifter til personale og administration	69.758
Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender m.v.	22.160
Resultat af kap.andele i associerede virksomheder	-44
Resultat før skat	30.844
Resultat	26.664
Egenkapital	551.622
Udlån	3.579.594
Indlån	4.320.165
Indlån i puljeordninger	430.166
Balance	6.094.256
Antal medarbejdere (fuldtids, gns.)	71,4
Solvensprocent	17,9
Kernekapitalsprocent	14,9
Solvensoverskud i pct. – point	6,6
Solvensoverskud i t.kr.	321.183

Tallene er påvirket af, at der kun er tale om en periode fra 17.8.2013 til 31.12.2013.

Der henvises i øvrigt til Sparekassen Faaborg A/S fulde regnskab på www.sparekassenfaaborg.dk

Resultatopgørelse

Beløb i 1.000 kr.

Note	Koncernen		Sparekassen		
	2013	2012	2013	2012	
4	Renteindtægter	828.030	831.800	715.879	838.794
5	Renteudgifter	315.681	340.549	283.105	337.944
	Netto renteindtægter	512.349	491.251	432.774	500.850
	Udbytte af aktier m.v.	7.761	1.931	7.761	1.931
6	Gebyrer og provisionsindtægter	294.383	257.413	260.543	257.413
	Afgivne gebyrer og provisionsudgifter	10.861	9.095	8.394	9.095
	Netto rente- og gebyrindtægter	803.632	741.500	692.684	751.099
7	Kursreguleringer	-31.524	-5.928	-2.907	3.794
	Andre driftsindtægter	372.772	26.407	363.206	11.773
8	Udgifter til personale og administration	502.999	441.370	442.625	450.397
	Af- og nedskrivninger på immaterielle og materielle aktiver	47.603	35.919	37.885	25.853
	Andre driftsudgifter	30.060	14.481	26.129	14.481
9	Nedskrivninger på udlån m.v.	1.459.803	248.554	1.437.643	248.554
16	Resultat af kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder	-44	0	-4.472	-6.538
	Resultat af aktiviteter under afvikling	175	0	0	0
	Resultat før skat	-895.454	21.655	-895.771	20.843
10	Skat	-151.896	1.855	-152.213	1.043
	Årets resultat	-743.558	19.800	-743.558	19.800
	Forslag til resultatdisponering				
	Rente af garantkapital	27.921	22.304	27.921	22.304
	Overført resultat	-771.479	-2.504	-771.479	-2.504
	Årets resultat	-743.558	19.800	-743.558	19.800
Totalindkomstopgørelse					
	Årets resultat	-743.558	19.800	-743.558	19.800
	Tilbageført tidligere års opskrivninger	614	0	614	0
	Skat af ejendomsopskrivninger	-27	507	-27	507
	Dagsværdiregulering af finansielle instrumenter indgået til sikring af fremtidige betalingsstrømme:				
	- Årets værdiregulering	871	0	871	0
	- Skat af anden totalindkomst	-218	0	-218	0
	Anden totalindkomst efter skat	1.240	507	1.240	507
	Totalindkomst i alt	-742.318	20.307	-742.318	20.307

Balance

Beløb i 1.000 kr.

Note	Koncernen		Sparekassen	
	2013	2012	2013	2012
Aktiver				
	Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker			
	327.783	104.054	95.064	104.054
11	Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker			
	553.131	350.871	595.012	350.871
12	Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris			
	10.964.894	9.259.356	7.456.975	9.417.295
13	Obligationer til dagsværdi			
	5.988.407	5.649.245	4.657.957	5.649.245
14	Obligationer til amortiseret kostpris			
	98.548	98.450	98.548	98.450
15	Aktier m.v.			
	644.073	459.726	438.020	459.726
	Kapitalandele i associerede virksomheder			
	3.872	0	0	0
16	Kapitalandele i tilknyttede virksomheder			
	0	0	787.079	266.594
17	Aktiver tilknyttet puljeordninger			
	430.166	0	0	0
	Immaterielle aktiver			
	186.412	213.357	185.898	213.357
18	Grunde og bygninger i alt			
	375.982	563.323	118.703	116.066
	Investeringsejendomme			
	104.265	304.980	0	0
	Domicilejendomme			
	271.717	258.343	118.703	116.066
19	Øvrige materielle aktiver			
	26.237	17.393	17.279	17.393
	Aktuelle skatteaktiver			
	5.641	0	8.662	0
20	Udskudte skatteaktiver			
	148.146	0	140.241	0
21	Aktiver i midlertidig besiddelse			
	139.947	60.629	85.900	60.629
31	Andre aktiver			
	204.914	200.530	136.129	206.840
	Periodeafgrænsningsposter			
	18.047	6.352	8.915	6.352
	20.116.200	16.983.286	14.830.382	16.966.872
Passiver				
Gæld				
22	Gæld til kreditinstitutter og centralbanker			
	346.904	1.257.824	235.946	1.237.933
23	Indlån og anden gæld			
	15.752.992	11.712.522	11.513.224	11.731.004
17	Indlån i puljeordninger			
	430.166	0	0	0
24	Udstedte obligationer til amortiseret kostpris			
	233.656	875.194	230.970	875.194
	Aktuelle skatteforpligtelser			
	0	7.300	0	7.300
	Midlertidigt overtagne forpligtelser			
	2.301	2.200	2.301	2.200
31	Andre passiver			
	417.267	252.097	215.168	246.688
	Periodeafgrænsningsposter			
	18.688	2.908	2.074	2.306
	17.201.974	14.110.045	12.199.683	14.102.625
Hensatte forpligtelser				
20	Hensættelser til udskudt skat			
	0	16.751	0	7.757
	Hensættelser til tab på garantier m.v.			
	36.584	2.557	30.994	2.557
	Andre hensatte forpligtelser			
	66.367	2.016	8.973	2.016
	102.951	21.324	39.967	12.330
25	Efterstillede kapitalindskud			
	1.282.377	635.603	1.061.834	635.603
Egenkapital				
	Garantkapital			
	945.601	867.222	945.601	867.222
	Akkumulerede værdiændringer			
	15.155	20.523	15.155	20.523
	Andre reserver			
	0	0	26.664	0
	Foreslået rente til garantkapital			
	27.921	22.304	27.921	22.304
	Overført overskud			
	540.221	1.306.265	513.557	1.306.265
	1.528.898	2.216.314	1.528.898	2.216.314
	20.116.200	16.983.286	14.830.382	16.966.872
26	Eventualforpligtelser			

Egenkapitalopgørelse

Beløb i 1.000 kr.

	Koncernen		Sparekassen	
	2013	2012	2013	2012
Garantkapital primo	867.222	764.003	867.222	764.003
Ny indbetalt garantkapital	211.112	141.627	211.112	141.627
Udgået ved tilbagebetaling af garantkapital	132.733	38.408	132.733	38.408
Garantkapital ultimo	945.601	867.222	945.601	867.222
Akkumulerede værdiændringer primo	20.523	20.016	20.523	20.016
Tilgang ved omvurdering	0	507	0	507
Sikring af betalingsstrømme	-4.781	0	-4.781	0
Tilbageført tidligere års opskrivninger	-587	0	-587	0
Akkumulerede værdiændringer ultimo	15.155	20.523	15.155	20.523
Andre reserver primo	0	0	0	0
Henlagt af det til disposition værende beløb	0	0	26.664	0
Andre reserver ultimo	0	0	26.664	0
Foreslået rente af garantkapital				
Foreslået rente primo	22.304	0	22.304	0
Udbetalt rente	-22.304	0	-22.304	0
Foreslået rente ultimo	27.921	22.304	27.921	22.304
I alt	27.921	22.304	27.921	22.304
Overført overskud primo	1.306.265	1.308.769	1.306.265	1.308.769
Overført resultat	-766.044	-2.504	-792.708	-2.504
Overført overskud ultimo	540.221	1.306.265	513.557	1.306.265
Egenkapital i alt	1.528.898	2.216.314	1.528.898	2.216.314

Noteoversigt

1. Femårsoversigt
2. Anvendt regnskabspraksis
3. Væsentlige regnskabsmæssige skøn, forudsætninger og usikkerheder
4. Renteindtægter
5. Renteudgifter
6. Gebyrer og provisionsindtægter
7. Kursreguleringer
8. Udgifter til personale og administration
9. Nedskrivninger på udlån m.v. og hensættelser på garantier
10. Skat
11. Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker
12. Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris
13. Obligationer til dagsværdi
14. Obligationer til amortiseret kostpris
15. Aktier m.v.
16. Kapitalandele i tilknyttede virksomheder
17. Aktiver tilknyttet puljeordninger
18. Grunde og bygninger
19. Øvrige materielle aktiver
20. Udskudte skatteaktiver/-passiver
21. Aktiver i midlertidig besiddelse
22. Gæld til kreditinstitutter og centralbanker
23. Indlån og anden gæld
24. Udstedte obligationer til amortiseret kostpris
25. Efterstillede kapitalindskud
26. Eventualforpligtelser
27. Kapitalforhold
28. Nærtstående parter
29. Antal beskæftigede
30. Ledelseshverv
31. Afledte finansielle instrumenter
32. Erhvervelse af virksomhed
33. Finansielle risici og politikker og mål for styringen af finansielle risici

Noter

Beløb i mio. kr.

1 Femårsoversigt

Koncernen

	2013	2012	2011	2010	2009
Resultatopgørelsen i hovedposter					
Netto renteindtægter	512	491	366	384	376
Netto rente- og gebyrindtægter	804	742	570	572	579
Kursreguleringer	-32	-6	-120	-4	70
Udgifter til personale og administration	503	441	307	280	280
Af- og nedskrivninger på aktiver	48	36	22	19	21
Nedskrivninger på udlån m.v.	1.460	249	85	188	264
Resultat af kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder	0	0	0	0	0
Skat	-152	2	6	10	3
Årets resultat	-744	20	28	37	32
Balancen i hovedposter					
Udlån	10.965	9.259	10.790	8.643	8.694
Fondsbeholdning	6.731	6.207	5.398	4.322	3.765
Indlån incl. indlån i puljer	16.183	11.713	12.166	8.538	7.313
Egenkapital	1.529	2.216	2.093	2.029	1.930
Aktiver i alt	20.116	16.983	18.259	15.376	13.692
Efterstillede kapitalindskud	1.282	636	823	818	632
Nøgletal					
Solvensprocent	15,1	19,5	16,8	21,8	20,6
Kernekapitalprocent	12,7	17,4	13,8	16,1	15,3
Egenkapitalforrentning før skat	-47,8	1,0	1,6	2,4	1,8
Egenkapitalforrentning efter skat	-39,7	0,9	1,4	1,9	1,7
Indtjening pr. omkostningskrone	0,56	1,03	1,08	1,09	1,06
Renterisiko i.f.t. kernekapital efter fradrag	-4,1	-1,2	1,4	-1,4	0,6
Valutaposition i.f.t. kernekapital efter fradrag	0,6	1,0	27,3	53,3	6,2
Valutarisiko i.f.t. kernekapital efter fradrag	0,0	0,0	0,2	0,1	0,2
Udlån plus nedskrivn. herpå i forhold til indlån	82,1	85,7	94,2	109,4	126,6
Udlån i forhold til egenkapital	7,2	4,2	5,2	4,3	4,5
Årets udlånsvækst	18,4	-14,2	24,8	-0,6	4,7
Overdækning i forhold til lovkrav om likviditet	255,7	218,4	227,0	339,9	207,4
Sum af store engagementer i.f.t. basiskapital	10,7	37,6	26,2	11,8	24,5
Årets nedskrivningsprocent	9,1	2,1	0,6	1,9	2,1
Akk. nedskrivningsprocent *	12,6	6,5	4,9	6,8	4,8

Nøgletallene er opgjort efter Finanstilsynets definition af nøgletal.

* I nøgletallet indgår ikke underkurs, der henvises til note 9 for en specifikation af de samlede nedskrivninger, hensættelser og underkurser.

Noter

Beløb i mio. kr.

1 Femårsoversigt (fortsat)

Sparekassen

	2013	2012	2011	2010	2009
Resultatopgørelsen i hovedposter					
Netto renteindtægter	433	501	375	392	384
Netto rente- og gebyrindtægter	693	751	579	580	587
Kursreguleringer	-3	4	-133	-4	70
Udgifter til personale og administration	443	450	315	288	287
Af- og nedskrivninger på aktiver	38	26	15	12	15
Nedskrivninger på udlån m.v.	1.438	249	85	188	264
Resultat af kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder	-4	-7	12	-2	-1
Skat	-152	1	-1	8	0
Årets resultat	-744	20	28	37	32
Balancen i hovedposter					
Udlån	7.457	9.417	10.954	8.813	8.847
Fondsbeholdning	5.195	6.207	5.398	4.322	3.765
Indlån incl. indlån i puljer	11.513	11.731	12.211	8.570	7.347
Egenkapital	1.529	2.216	2.093	2.029	1.930
Aktiver i alt	14.830	16.967	18.196	15.312	13.634
Efterstillede kapitalindskud	1.062	636	823	818	632
Nøgletal					
Solvensprocent	19,2	19,6	17,0	22,0	20,8
Kernekapitalprocent	15,4	17,5	13,9	16,3	15,6
Egenkapitalforrentning før skat	-47,8	1,0	1,3	2,3	1,7
Egenkapitalforrentning efter skat	-39,7	0,9	1,4	1,9	1,7
Indtjening pr. omkostningskrone	0,54	1,03	1,06	1,09	1,05
Renterisiko i.f.t. kernekapital efter fradrag	-3,0	-1,2	1,4	-1,3	0,6
Valutaposition i.f.t. kernekapital efter fradrag	0,2	1,0	27,2	53,0	6,2
Valutarisiko i.f.t. kernekapital efter fradrag	0,0	0,0	0,2	0,1	0,2
Udlån plus nedskrivn. herpå i forhold til indlån	81,5	86,9	95,2	110,9	128,1
Udlån i forhold til egenkapital	4,9	4,3	5,2	4,3	4,6
Årets udlånsvækst	-20,8	-14,0	24,3	-0,4	6,5
Overdækning i forhold til lovkrav om likviditet	274,4	218,3	227,8	341,9	208,3
Sum af store engagementer i.f.t. basiskapital	21,1	37,6	26,1	11,8	24,4
Årets nedskrivningsprocent	12,9	2,1	0,6	1,9	2,1
Akk. nedskrivningsprocent *	17,6	6,4	4,9	6,7	4,8

Nøgletallene er opgjort efter Finanstilsynets definition af nøgletal.

* I nøgletallet indgår ikke underkurs, der henvises til note 9 for en specifikation af de samlede nedskrivninger, hensættelser og underkurser.

Noter

2. ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS

Årsrapporten for perioden 1. januar 2013 – 31. december 2013 omfatter både koncernregnskab for Sparekassen Sjælland koncernen og årsregnskab for moderselskabet.

Koncernregnskabet aflægges i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed, herunder bekendtgørelse om finansielle rapporter for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber m.fl. (Regnskabsbekendtgørelsen).

Årsrapporten præsenteres i danske kroner og afrundet til nærmeste 1.000 kr.

Den anvendte regnskabspraksis er uændret i forhold til årsrapporten for 2012.

Væsentlige regnskabsmæssige skøn, forudsætninger og usikkerheder vedrørende udarbejdelse af årsregnskabet fremgår af note 3.

Koncernregnskab

Koncernregnskabet omfatter Sparekassen Sjælland samt dattervirksomheder, hvori Sparekassen Sjælland har bestemmende indflydelse på de økonomiske og driftsmæssige beslutninger. Se note 16 vedrørende kapitalandele i tilknyttede virksomheder.

Koncernregnskabet er udarbejdet som et sammendrag af moderselskabets og de enkelte dattervirksomheders regnskab opgjort efter koncernens regnskabspraksis, elimineret for koncerninterne indtægter og omkostninger, aktiebesiddelser, interne mellemværender og udbytter samt realiserede og urealiserede fortjenester ved transaktioner mellem de konsoliderede virksomheder. Fællesledelede virksomheder indregnes pro rata i koncernregnskabet i forhold til koncernens ejerandel.

Virksomhedssammenslutninger

Nyerhvervede eller nystiftede virksomheder indregnes i koncernregnskabet fra overtagelsestidspunktet henholdsvis stiftelsestidspunktet. Solgte eller afviklede virksomheder indregnes i den konsoliderede resultatopgørelse frem til afståelsestidspunktet henholdsvis afviklingstidspunktet.

Ved køb af nye virksomheder anvendes overtagelsesmetoden, hvorefter de nytilkøbte virksomheders identificerbare aktiver og forpligtelser måles til dagsværdi på overtagelsestidspunktet. Der tages hensyn til skatteeffekten af de foretagne omvurderinger.

Positive forskelsbeløb (goodwill) mellem kostprisen for den erhvervede kapitalandel og dagsværdien af de overtagne aktiver og forpligtelser indregnes under immaterielle aktiver og nedskrives, hvis der opstår værdiforringelse. Negative forskelsbeløb (negativ goodwill) indregnes som en indtægt i resultatopgørelsen.

Fortjeneste eller tab ved afhændelse eller afvikling af dattervirksomheder opgøres som forskellen mellem salgssummen eller afviklingssummen og den regnskabsmæssige værdi af nettoaktiverne på afhændelsestidspunktet

henholdsvis afviklingstidspunktet, inklusive ikke nedskrevet goodwill samt forventede omkostninger til salg eller afvikling.

Generelt om indregning og måling

Aktiver indregnes i balancen, når det som følge af en tidligere begivenhed er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde instituttet, og aktivets værdi kan måles pålideligt.

Forpligtelser indregnes i balancen, når instituttet som følge af en tidligere begivenhed har en retlig eller faktisk forpligtelse, og det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå instituttet, og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt.

Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til dagsværdi. Dog måles immaterielle og materielle aktiver på tidspunktet for første indregning til kostpris. Måling efter første indregning sker som beskrevet for hver enkelt regnskabspost nedenfor.

Ved indregning og måling tages hensyn til forudsigelige risici og tab, der fremkommer inden årsregnskabet aflægges og som berører eller afkræfter forhold, der eksisterede på balancedagen.

I resultatopgørelsen indregnes indtægter i takt med, at de indtjenes, mens omkostninger indregnes med de beløb, der vedrører regnskabsåret. Dog indregnes værdistigninger i domicilejendomme direkte i totalindkomstopgørelsen.

Køb og salg af finansielle instrumenter indregnes på afregningsdagen, og indregningen ophører, når retten til at modtage/afgive pengestrømme fra det finansielle aktiv eller passiv er udløbet, eller hvis det er overdraget, og instituttet i al væsentlighed har overført alle risici og afkast tilknyttet ejendomsretten.

Omregning af fremmed valuta

Transaktioner i fremmed valuta omregnes ved første indregning til transaktionsdagens kurs. Tilgodehavender, gældsforpligtelser og andre monetære poster i fremmed valuta, som ikke er afregnet på balancedagen, omregnes til balancedagens lukkekurs for valutaen. Valutakursdifferencer, der opstår mellem transaktionsdagens kurs og kursen på betalingsdagen, henholdsvis balancedagens kurs, indregnes i resultatopgørelsen som kursreguleringer.

Renter, gebyrer og provisioner

Renteindtægter og renteudgifter samt løbende provisioner indregnes i resultatopgørelsen i den periode de vedrører. Provisioner og gebyrer, der er en integreret del af den effektive rente af et udlån eller et lån, indregnes som en del af amortiseret kostpris og dermed som en integreret del af det finansielle instrument under renteindtægter/-udgifter.

Provisioner og gebyrer, der er led i en løbende ydelse, periodiseres over løbetiden. Øvrige gebyrer (f.eks. etableringsgebyrer) indregnes i resultatopgørelsen på transaktionsdagen.

Noter

Udgifter til personale og administration

Udgifter til personale omfatter løn og gager samt sociale omkostninger, pensioner mv. Omkostninger til ydelser og goder til ansatte, herunder jubilæumsgratiale og fratrædelsesgodtgørelser, indregnes i takt med de ansattes præstation af de arbejdsydelser, der giver ret til de pågældende ydelser og goder.

Andre driftsindtægter

Andre driftsindtægter indeholder indtægter af sekundær karakter i forhold til instituttets aktiviteter.

Andre driftsudgifter

Andre driftsudgifter indeholder udgifter af sekundær karakter i forhold til instituttets aktiviteter, herunder bidrag til sektorløsninger.

Skat

Årets skat, som består af årets aktuelle skat og ændring af udskudt skat, indregnes i resultatet med den del, der kan henføres til årets resultat, og i anden totalindkomst eller direkte på egenkapitalen med den del, der kan henføres til posteringer henholdsvis i anden totalindkomst og direkte på egenkapitalen.

Aktuelle skatteforpligtelser og tilgodehavende aktuel skat, indregnes i balancen opgjort som beregnet skat af årets skattepligtige indkomst reguleret for betalt acontoskat.

Ved beregning af årets aktuelle skat anvendes de på balancedagen gældende skattesatser og -regler.

Udskudt skat indregnes af alle midlertidige forskelle mellem regnskabsmæssige og skattemæssige værdier af aktiver og forpligtelser. Udskudte skatteaktiver, herunder skatteværdien af fremførbare skattemæssige underskud, indregnes i balancen med den værdi, hvortil aktivet forventes at kunne realiseres, enten ved modregning i udskudte skatteforpligtelser eller som nettoaktiver.

Sparekassen er sambeskattet med alle danske dattervirksomheder. Den aktuelle selskabsskat fordeles mellem de sambeskattede danske selskaber i forhold til disses skattepligtige indkomster (fuld fordeling med refusion vedrørende skattemæssige underskud).

Udskudte skatteaktiver, herunder skatteværdien af fremførselsberettigede skattemæssige underskud, indregnes i balancen med den værdi, aktivet forventes at kunne realiseres til, enten ved modregning i udskudte skatteforpligtelser eller som nettoskatteaktiver til modregning i fremtidige positive skattepligtige indkomster. Det vurderes på hver balancedag, om det er sandsynligt, at der i fremtiden vil blive frembragt tilstrækkelig skattepligtig indkomst til, at det udskudte skatteaktiv vil kunne udnyttes.

Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker

Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker måles ved første indregning til dagsværdi og måles efterfølgende til amortiseret kostpris.

Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker

Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker omfatter tilgodehavender hos andre kreditinstitutter samt tidsindskud i centralbanker.

Tilgodehavende måles ved første indregning til dagsværdi med fradrag af stiftelsesgebyrer m.v.. Efterfølgende måles tilgodehavender til amortiseret kostpris med fradrag af nedskrivninger til en lavere værdi, hvis der foreligger objektiv indikation for værdiforringelse.

Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris

Regnskabsposten består af udlån, hvor udbetaling er sket direkte til låntager.

Udlån måles til amortiseret kostpris, der sædvanligvis svarer til nominel værdi med fradrag af stiftelsesgebyrer m.v., og nedskrivninger til imødegåelse af indtrådte men endnu ikke realiserede tab.

Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender foretages såvel individuelt som gruppevist. I vurderingen af nedskrivningerne er der taget højde for den seneste præcisering af reglerne, som er foretaget i bilag 10 til regnskabsbekendtgørelsen af 8. februar 2013. Nedskrivninger til tab foretages, når der er objektiv indikation for værdiforringelse. Der foreligger objektiv indikation på værdiforringelse af et udlån, hvis en eller flere af følgende begivenheder er indtruffet:

- låntager er i betydelige økonomiske vanskeligheder
- låntagers kontraktbrud, eksempelvis i form af manglende overholdelse af betalingspligt for afdrag og renter
- når sparekassen yder låntager lempelser i vilkår, som ikke ville være overvejet, hvis ikke låntager var i økonomiske vanskeligheder, eller
- det er sandsynligt, at låntager vil gå konkurs eller blive omfattet af anden økonomisk rekonstruktion.

Nedskrivning foretages med forskellen mellem den regnskabsmæssige værdi før nedskrivningen og nutidsværdien af de forventede fremtidige betalinger på udlånet, herunder realisationsværdi af eventuelle sikkerheder.

Til beregningen af nutidsværdien anvendes for fastforrentede udlån og tilgodehavender den oprindeligt fastsatte effektive rentesats. For variabelt forrentede udlån og tilgodehavender anvendes den aktuelle effektive rentesats på udlånet eller tilgodehavendet. Nedskrivningen beregnes som forskellen mellem den regnskabsmæssige værdi og den tilbagediskonterede værdi af de forventede fremtidige betalinger, herunder realisationsværdi af eventuel sikkerhed.

Udlån, der ikke er nedskrevet individuelt, inddeles i grupper for vurdering af nedskrivningsbehovet (gruppevis nedskrivninger).

Noter

Den gruppevisse vurdering foretages på grupper af udlån og tilgodehavender, der har ensartede karakteristika med hensyn til kreditrisiko. Der opereres med 12 grupper fordelt på 1 gruppe af offentlige myndigheder, 1 gruppe af privatkunder og 10 grupper af erhvervs kunder, idet erhvervs kunderne er underopdelt i branchegrupper.

Den gruppevisse vurdering foretages ved en segmenteringsmodel, udviklet af foreningen Lokale Pengeinstitutter, der forestår den løbende vedligeholdelse og udvikling. Segmenteringsmodellen fastlægger sammenhængen i de enkelte grupper mellem konstaterede tab og et antal signifikante forklarende makroøkonomiske variable via en lineær regressionsanalyse. Blandt de forklarende makroøkonomiske variable indgår arbejdsløshed, boligpriser, rente, antal konkurser/tvangsauktioner m.fl.

Den makroøkonomiske segmenteringsmodel er i udgangspunktet beregnet på baggrund af tabsdata for hele pengeinstitutsektoren. Sparekassen har derfor vurderet, hvorvidt modelestimaterne afspejler kreditrisikoen for sparekassens egen udlånsportefølje. Denne vurdering har medført en tilpasning af modelestimaterne til egne forhold, hvorefter det er de tilpassede estimater, som danner baggrund for beregningen af den gruppevisse nedskrivning. For hver gruppe af udlån og tilgodehavender fremkommer et estimat, som udtrykker den procentuelle værdiforringelse, der knytter sig til den givne gruppe af udlån og tilgodehavender på balancedagen. Ved at sammenligne det enkelte udlåns aktuelle tabsrisiko med udlånets oprindelige tabsrisiko og udlånets tabsrisiko primo den aktuelle regnskabsperiode, fremkommer det enkelte udlåns bidrag til den gruppevisse nedskrivning.

Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender føres på en korrektivkonto, som modregnes under udlån. I resultatopgørelsen indregnes nedskrivninger under posten nedskrivninger på udlån.

Udlån og tilgodehavender afskrives som tab, når tabet er endeligt konstateret, f.eks. efter afslutning af et konkursbo, gældssaneringskendelse, tvangsakkord, inkasso eller når sparekassen vurderer, at der ikke mere er nogen realistisk mulighed for, at udlånet indgår inden for en overskuelig tidshorisont.

Der indtægtsføres ikke renter af den nedskrevne del af de enkelte udlån.

Leasing

Leasingaktiver i forbindelse med finansielle leasingaftaler, hvor koncernen er leasinggiver, indregnes under udlån til nettoinvesteringen i leasingkontrakterne med fradrag af afskrivninger (afdrag), som beregnes efter annuitetsprincippet over leasingperioden. Indtægter fra leasingaktiverne indregnes på baggrund af den aftalte effektive rente i leasingkontrakterne og indgår i resultatopgørelsen under renteindtægter. Fortjeneste eller tab fra salg af leasingaktiver føres som "Andre driftsindtægter" henholdsvis "Andre driftsudgifter".

Afledte finansielle instrumenter og uafviklede spotforretninger

Afledte finansielle instrumenter måles til dagsværdi, der som udgangspunkt er baseret på noterede markedspriser. I det omfang, der er tale om ikke noterede instrumenter, opgøres dagsværdien efter almindelig anerkendte principper, der bygger på markedsbaserede parametre. Afledte finansielle instrumenter indregnes under andre aktiver, henholdsvis andre passiver.

Ændringer i dagsværdien af afledte finansielle instrumenter indregnes i resultatopgørelsen.

Regnskabsmæssig sikring

Værdiregulering af finansielle instrumenter, der effektivt sikrer mod udsving i rentebetalinger på selskabets finansiering, behandles som regnskabsmæssig sikring af pengestrømme og indregnes direkte på egenkapitalen. Værdireguleringerne overføres fra egenkapitalen til resultatopgørelsen i takt med indregning af de sikrede rentebetalinger.

Obligationer

Obligationer, der handles på aktive markeder, måles til dagsværdi. Dagsværdien opgøres efter lukkekursen for det pågældende marked på balancedagen.

Obligationer, der er omklassificeret fra handelsbeholdningen til hold til udløb, måles til amortiseret kostpris.

Aktier m.v.

Aktier måles til dagsværdi. Dagsværdien for aktier, der handles på aktive markeder, opgøres efter lukkekursen på balancedagen.

Dagsværdien for unoterede og illikvide aktier tager udgangspunkt i tilgængelige oplysninger om handler o.lign. eller alternativt kapitalværdiberegninger. Illikvide og unoterede kapitalandele, hvor det ikke vurderes muligt at opføre en pålidelig dagsværdi, måles til kostpris.

Kapitalandele i tilknyttede og associerede virksomheder

En associeret virksomhed er en virksomhed, hvor koncernen kan udøve betydelig men ikke bestemmende indflydelse. En tilknyttet virksomhed er en virksomhed, hvor koncernen kan udøve bestemmende indflydelse.

Kapitalandele i tilknyttede og associerede virksomheder indregnes og måles efter den indre værdis metode (equity-metoden), hvilket indebærer, at kapitalandelene måles til den forholdsmæssige andel af virksomhedernes regnskabsmæssige indre værdi.

I resultatopgørelsen indregnes selskabets andel af virksomhedernes resultat efter skat under "Resultat af kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder".

Noter

Nettoopskrivning af kapitalandele i tilknyttede virksomheder overføres til reserve for nettoopskrivning efter indre værdis metode under lovpligtige reserver, i det omfang den regnskabsmæssige værdi overstiger kostprisen. Nedskrivninger indregnes og fradrages i eventuelle positive lovpligtige reserver, så længe der er en reserve at modregne i.

Kapitalandele i associerede virksomhed indregnes prorata i koncernbalancen.

Immaterielle aktiver

Goodwill

Erhvervet goodwill indregnes til kostpris, og måles efterfølgende til kostpris med fradrag af akkumulerede nedskrivninger for værdiforringelse, som beskrevet under "Værdiforringelsestest".

Kunderelationer

Kunderelationer erhvervet i forbindelse med virksomheds- overtagelse indregnes til kostpris og afskrives lineært over den forventede økonomiske brugstid, der ikke overstiger 10 år. Den økonomiske levetid afhænger af kundeloyalitet. Brugstiden revurderes årligt.

Ændringer i afskrivningerne som følge af ændring i brugstiden indregnes fremadrettet som en ændring i regnskabsmæssige skøn.

Øvrige immaterielle aktiver

Erhvervet software indregnes til anskaffelsesværdi og afskrives lineært over den forventede brugstid, der ikke overstiger 5 år.

Værdiforringelsestest

Den regnskabsmæssige værdi af immaterielle aktiver vurderes løbende og nedskrives over resultatopgørelsen, såfremt den regnskabsmæssige værdi overstiger de forventede fremtidige nettoindtægter fra virksomheden eller aktivet.

Anskaffelse af immaterielle aktiver med kort levetid eller uden genindvindingsværdi indregnes direkte i resultatopgørelsen under posten af- og nedskrivninger på immaterielle og materielle aktiver".

Investerings ejendomme

Investerings ejendomme er ejendomme, som besiddes for at opnå lejeindtægter og/eller kapitalgevinster

Investerings ejendomme måles efter første indregning til dagsværdi i overensstemmelse med principperne i bilag 9 til regnskabsbekendtgørelsen. Ændringer i dagsværdi på investerings ejendomme indregnes i resultatopgørelsen.

Domicilejendomme

Domicilejendomme er ejendomme, som instituttet selv benytter til administration, filial eller øvrig servicevirksomhed.

Domicilejendomme måles efter første indregning til omvurderet værdi. Omvurdering foretages så hyppigt, at der ikke forekommer væsentlige forskelle til dagsværdien. Ejendommenes dagsværdi revurderes årligt på baggrund af beregnede kapitalværdier for de forventede fremtidige pengestrømme.

Stigninger i domicilejendommens omvurderede værdi indregnes under opskrivningshenlæggelser under egenkapitalen. Fald i værdien indregnes i resultatopgørelsen, med mindre der er tale om tilbageførsler af tidligere foretagne opskrivninger. Afskrivninger foretages på baggrund af den opskrevne værdi.

Domicilejendomme afskrives lineært over en periode på 50 år. Der afskrives ikke på ejendommenes forventede scrapværdi.

Øvrige materielle aktiver

Materielle aktiver måles ved første indregning til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger. Der foretages lineære afskrivninger baseret på følgende vurdering af de øvrige aktivers forventede brugstider, der udgør:

It-udstyr og maskiner	3 - 5 år
Inventar	3 - 5 år
Biler	3 - 5 år
Indretning af lejede lokaler	5 - 10 år

Aktiver i midlertidig besiddelse

Aktiver i midlertidig besiddelse omfatter materielle aktiver overtaget i forbindelse med nødlidende engagementer. Aktiverne måles til det laveste beløb af den regnskabsmæssige værdi eller dagsværdi med fradrag af omkostninger ved salg. Aktiverne er kun midlertidigt i instituttets besiddelse, og salg vurderes sandsynligt inden for kort tid. Der afskrives ikke på aktiver i midlertidig besiddelse. Aktiver og dertil tilknyttede forpligtelser udskilles i særskilte linjer i balancen.

Eventuel værdiregulering af aktiver i midlertidig besiddelse indregnes i resultatopgørelsen under nedskrivninger på udlån og tilgodehavender.

Andre aktiver

Andre aktiver omfatter øvrige aktiver, der ikke hører til under andre aktivposter. Posten omfatter positiv markedsværdi af afledte finansielle instrumenter og indtægter, som først forfalder til betaling efter regnskabsårets afslutning, herunder tilgodehavende renter og udbytte. Bortset fra afledte finansielle instrumenter, der har en positiv værdi på balancedagen og som måles til dagsværdi, måles regnskabsposten ved første indregning til kostpris og efterfølgende til amortiseret kostpris.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter indregnet under aktiver omfatter afholdte omkostninger, der vedrører efterfølgende regnskabsår. Periodeafgrænsningsposter måles til kostpris.

Gæld til kreditinstitutter og centralbanker

Gæld til kreditinstitutter og centralbanker måles ved første indregning til dagsværdi og efterfølgende til amortiseret kostpris.

Noter

Indlån og anden gæld

Indlån og anden gæld omfatter indlån med modparter, der ikke er kreditinstitutter eller centralbanker. Indlån og anden gæld måles ved første indregning til dagsværdi, og efterfølgende til amortiseret kostpris.

Udstedte obligationer

Udstedte obligationer måles til amortiseret kostpris.

Andre passiver

Andre passiver omfatter øvrige passiver, der ikke hører til under andre passivposter. Posten omfatter negativ markedsværdi af afledte finansielle instrumenter og udgifter, som først forfalder til betaling efter regnskabsårets afslutning, herunder skyldige renter. Bortset fra afledte finansielle instrumenter, der har en negativ værdi på balancedagen og som måles til dagsværdi, måles regnskabsposten ved første indregning til kostpris og efterfølgende til amortiseret kostpris.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter indregnet under passiver omfatter indtægter, der er modtaget før balancetidspunktet, men som vedrører en senere regnskabsperiode, herunder forud modtagne renter og provision. Periodeafgrænsningsposter måles til kostpris.

Efterstillede kapitalindskud

Efterstillede kapitalindskud måles ved låneoptagelsen til det modtagne provenu efter fradrag af afholdte stiftelsesprovisioner m.v.. Efter første indregning sker måling til amortiseret kostpris, således at forskellen mellem nettoprovenu og nominal værdi indregnes under renteudgifter over de efterstillede kapitalindskuds forventede løbetid.

Øvrige finansielle forpligtelser

Øvrige finansielle forpligtelser måles til amortiseret kostpris, der sædvanligvis svarer til nominal værdi.

Hensatte forpligtelser

Forpligtelser, garantier og andre forpligtelser, der er uvisse med hensyn til størrelse eller tidspunkt for afvikling, indregnes som hensatte forpligtelser, når det er sandsynligt, at forpligtelsen vil medføre et træk på virksomhedens økonomiske ressourcer, og forpligtelsen kan måles pålideligt. Forpligtelsen opgøres til nutidsværdien af de omkostninger, som er nødvendige for at indfri forpligtelsen.

Garantier måles dog ikke lavere end den provision, som er modtaget for garantien periodiseret over garantiperioden.

Egenkapital

Foreslået garantrente

Garantrente indregnes som en gældsforpligtelse på tidspunktet for vedtagelse på repræsentantskabsmødet. Den foreslåede garantrente for regnskabsåret vises som en særskilt post under egenkapitalen.

Solvens

Sparekassens solvens er opgjort i henhold til Finanstilsynets bekendtgørelse om kapitaldækning. Der benyttes følgende metoder ved opgørelsen:

Kreditrisiko

-Standardmetoden

Værdi af sikkerhedsstillelser

- Den udbyggede metode

Modpartsrisiko

-Markedsværdimetoden

Markedsrisiko

-Standardmetoden

Operational risiko

- Basisindikatormetoden

Hoved- og nøgletal

Hoved- og nøgletal er opstillet i overensstemmelse med regnskabsbekendtgørelsens krav.

Noter

3. VÆSENTLIGE REGSKABSMÆSSIGE SKØN, FORUDSÆTNINGER OG USIKKERHEDER

Årsregnskabet udarbejdes ud fra visse særlige forudsætninger, der medfører brug af regnskabsmæssige skøn. Disse skøn foretages af ledelsen i overensstemmelse med regnskabspraksis og på baggrund af historiske erfaringer samt forudsætninger, som ledelsen anser som forsvarlige og realistiske. Forudsætningerne kan være ufuldstændige, og uventede fremtidige begivenheder eller omstændigheder kan opstå, ligesom andre vil kunne komme frem til andre skøn. De områder, som indebærer en højere grad af vurderinger eller kompleksitet, eller områder, hvor antagelser og skøn er væsentlige for regnskabet, er angivet nedenfor.

Ved udarbejdelse af årsregnskabet foretager ledelsen en række regnskabsmæssige vurderinger der danner grundlag for præsentation, indregning og måling af instituttets aktiver og forpligtelser. Årsregnskabet er aflagt efter et princip om going concern ud fra den nuværende gældende praksis og fortolkning af reglerne for danske pengeinstitutter. De væsentligste skøn, som ledelsen foretager i forbindelse med indregning og måling af disse aktiver og forpligtelser, og den væsentlige skønsmæssige usikkerhed forbundet med udarbejdelsen af årsrapporten for 2013, er følgende:

- Nedskrivninger på udlån samt hensættelser på garantier
- Dagsværdi af finansielle instrumenter
- Investerings- og domicilejendomme
- Aktiver i midlertidig besiddelse
- Udskudte skatteaktiver
- Ændret forudsætning vedrørende indfrielse af hybrid kapital

Nedskrivninger på udlån samt hensættelser på garantier

Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender samt hensættelser på garantier er foretaget i overensstemmelse med regnskabspraksis, og baseret på en række forudsætninger. Såfremt disse forudsætninger ændres, kan regnskabsafregningen blive påvirket, og påvirkningen kan blive væsentlig.

Der foretages væsentlige skøn i forbindelse med værdiforringede udlån, hvor værdiansættelsen sker på baggrund af det mest sandsynlige udfald af betalingsstrømmene, herunder realisationsværdier af sikkerheder. En eventuel senere afvigelse i realiserede betalingsstrømme eller sikkerheder medfører en ændring i værdiansættelsen af udlån. Det kan derfor være nødvendigt at ændre tidligere foretagne skøn enten på grund af ny information, yderligere erfaringer eller efterfølgende begivenheder.

For hensættelser til tab på garantier er det tillige forbundet med usikkerhed at fastslå, i hvilket omfang garantien vil blive effektiv, og der skal betales på den afgivne garanti.

De forhold, som specielt har påvirket de ledelsesmæssige skøn i 2013 er afkastsatser på ejendomme, teknisk insolvente kunder, fortsat økonomisk afmatning og et boligmarked der, uden for København og Nordsjælland, endnu ikke er kommet i gang.

Ved måling af sikkerheder med pant i helt eller delvist udlejede ejendomme er afkastkravet en af de væsentligste forudsætninger koncernen anvender. Værdien af ejendomspanter fastsættes ud fra en konkret vurdering af afkastkravet til den enkelte ejendom fratrukket en forsigtighedsreservation til omkostninger og usikkerhed. Der er store geografiske forskelle på afkastkravene, hvorfor prissætningerne løbende afstemmes med det professionelle marked.

Afkastkravet på de bedste københavnske boligudlejnings-ejendomme er aktuelt fastsat til 4,5 %. På tilsvarende ejendomme i de sjællandske byer løftes afkastkravet, således afkastkravet ligger i et spænd op til 9 %.

Afkastkravet på andre typer af udlejningsejendomme opgøres på samme vis med et prissætningsspænd fra 4,5 % til 10 %.

Bruger-ejendomme prissættes ligeledes som udlejnings-ejendomme jf. det foranstående, men typisk med forhøjet afkastkrav grundet genudlejningsrisikoen.

Der er således altid en risiko for, at der fremadrettet kan blive behov for yderligere nedskrivninger, bl.a. på sparekassens engagementer indenfor ejendomme, herunder pantebreve.

Dagsværdi af finansielle instrumenter

For finansielle instrumenter, hvor værdiansættelsen sker ved anvendelse af tilgængelige data, som kun i mindre omfang er observerbare markedsdata, er værdiansættelsen påvirket af skøn. Dette er tilfældet for noterede aktier.

Investerings- og domicilejendomme

For investeringsejendomme og domicilejendomme er der væsentlige skøn forbundet med fastlæggelse af afkastkrav til afhændelse inden for en 6 måneders periode med salgsbestrebelsel.

Aktiver midlertidig besiddelse

Midlertidigt overtagne aktiver, hvor der er væsentlige skøn forbundet med fastlæggelsen af salgsværdien og tidspunktet for salg af de overtagne aktiver.

Udskudte skatteaktiver

Udskudte skatteaktiver indregnes for alle uudnyttede skattemæssige underskud, i den udstrækning det anses for sandsynligt, at der inden for en overskuelig årrække realiseres skattemæssige overskud, hvori underskuddene kan modregnes.

Fastlæggelse af, hvor stort et beløb der kan indregnes for udskudte skatteaktiver, baseres på skøn over det sandsynlige tidspunkt for og størrelsen af fremtidige skattepligtige overskud.

Noter

Beløb i 1.000 kr.

	Koncernen		Sparekassen	
	2013	2012	2013	2012
4 Renteindtægter				
Kreditinstitutter og centralbanker	2.131	4.004	6.157	4.004
Udlån og andre tilgodehavender	762.215	729.942	648.457	736.936
Obligationer	67.515	94.997	62.836	94.997
Afledte finansielle instrumenter i alt	-3.960	2.802	-1.571	2.802
Heraf: - Rentekontrakter	-1.275	5.304	824	5.304
- Valutakontrakter	-2.685	-2.502	-2.395	-2.502
Øvrige renteindtægter	129	55	0	55
Renteindtægter i alt	828.030	831.800	715.879	838.794
5 Renteudgifter				
Kreditinstitutter og centralbanker	2.464	3.846	880	726
Indlån og anden gæld	199.104	201.210	177.264	201.734
Udstedte obligationer	31.530	75.242	31.463	75.242
Efterstillede kapitalindskud	82.215	59.928	73.487	59.928
Øvrige renteudgifter	368	323	11	314
Renteudgifter i alt	315.681	340.549	283.105	337.944
Heraf udgør renteudgifter af ægte salgs- og tilbagekøbsforretninger ført under kreditinstitutter og centralbanker	0	8	0	8
6 Gebyrer og provisionsindtægter				
Værdipapirhandel og depoter	95.610	81.902	93.787	81.902
Betalingsformidling	34.391	32.121	29.655	32.121
Lånesagsgebyrer	7.109	5.622	3.615	5.622
Garantiprovision	86.319	71.716	77.538	71.716
Øvrige gebyrer og provisioner	70.954	66.052	55.948	66.052
Gebyrer og provisionsindtægter i alt	294.383	257.413	260.543	257.413
7 Kursreguleringer				
Andre udlån og tilgodehavender til dagsværdi	-1.099	0	0	0
Obligationer	-17.842	-1.332	-21.817	-1.332
Aktier	24.782	10.821	17.465	10.821
Investeringsjendomme	-39.538	-9.722	0	0
Valuta	-317	2.887	1.011	2.887
Valuta, rente, aktie, råvare og andre kontrakter samt afledte finansielle instrumenter	2.447	-8.582	434	-8.582
Aktiver tilknyttet puljeordninger	22.683	0	0	0
Indlån i puljeordninger	-22.683	0	0	0
Øvrige forpligtelser	43	0	0	0
Kursreguleringer i alt	-31.524	-5.928	-2.907	3.794

Noter

Beløb i 1.000 kr.

	Koncernen		Sparekassen	
	2013	2012	2013	2012
8 Udgifter til personale og administration				
Vederlag til bestyrelse og direktion				
Direktion og bestyrelse	5.960	6.186	5.734	6.011
I alt	5.960	6.186	5.734	6.011
Personaleudgifter				
Lønninger	241.937	196.515	207.978	196.515
Pensioner	27.244	23.026	23.508	23.026
Udgifter til social sikring	29.293	25.240	26.121	25.240
Personaleudgifter i alt	298.474	244.781	257.607	244.781
Øvrige administrationsomkostninger	198.565	190.403	179.284	199.605
Udgifter til personale og administration i alt	502.999	441.370	442.625	450.397

Specifikation af lønninger og vederlag til bestyrelse, direktion og væsentlige risikotagere.

Direktionen				
Lars Petersson				
Fast vederlag	2.240	2.276	2.240	2.276
Variabelt vederlag	0	160	0	160
Pension	357	354	357	354
I alt	2.597	2.790	2.597	2.790
Lars Jensen				
Fast vederlag	2.003	1.990	2.003	1.990
Variabelt vederlag	0	160	0	160
Pension	347	344	347	344
I alt	2.350	2.494	2.350	2.494

Derudover har direktionen fået stillet firmabil til rådighed

Bestyrelsen				
Thomas Kullegaard	235	208	139	139
Jakob N. Andersson	157	69	98	69
Peter Klarskov Larsen	146	154	96	104
Allan Nørholm	91	35	70	35
Per Bjørnsholm	52	0	52	0
Erik Larsen	52	0	52	0
Per Olsen	70	69	70	69
Mie Rahbek Hjorth	70	58	70	58
Peter Woldbye	70	29	70	29
Fratrådte bestyrelsesmedlemmer	70	280	70	224
Vederlag til bestyrelsen i alt	1.013	902	787	727
Øvrige ansatte med indflydelse på risikoprofilen				
Fast vederlag	7.520	2.272	7.520	2.272
Variabelt vederlag	0	60	0	60
Pension	880	242	880	242
I alt	8.400	2.574	8.400	2.574

Antallet af øvrige ansatte med væsentlig indflydelse på risikoprofilen er 11 i 2013 og 3 i 2012.

Noter

Beløb i 1.000 kr.

8 Udgifter til personale og administration (fortsat)

Sparekassens bestyrelse har nedsat et vederlags- og nomineringsudvalg. Udvalget har blandt andet til opgave mindst en gang årligt at vurdere sparekassens lønpolitik og forelægge eventuelle forslag til ændringer for bestyrelsen. Den af bestyrelsen godkendte lønpolitik forelægges til repræsentantskabets godkendelse.

Vederlags- og nomineringsudvalget består af direktør, arkitekt m.a.a Thomas Kullegaard, økonomichef Jakob N. Andersson og CEO, cand. oec. Allan Nørholm.

Honoraret til bestyrelsen fastsættes i henhold til vedtægternes § 10, og eventuelle ændringer hertil skal godkendes af repræsentantskabet.

Lønftaler med direktionen varetages af formanden for sparekassens bestyrelse på baggrund af en forudgående indstilling fra vederlags- og nomineringsudvalget. Lønftaler forelægges bestyrelsen til endelig godkendelse.

Aflønning af væsentlige risikotagere varetages af direktionen.

Sparekassen benytter ikke fratrædelsesgodtgørelser eller pensionsordninger, der ikke følger af lov eller overenskomst.

I sparekassen har vi valgt at aflønne i faste lønde. Sparekassen har derfor ikke variable lønde, som et aftalt element i medarbejdernes, direktionen eller bestyrelsens løn. Ved variabel løn forstås aflønningsordninger, hvor den endelige aflønning ikke er kendt på forhånd og afhænger af personens, afdelingens eller sparekassens resultater, eksempelvis bonusordninger eller lignende.

Såfremt bestyrelsen eller direktionen vurderer, at der er ydet en ekstraordinær indsats, kan der ekstraordinært ydes et engangsvederlag. Hvis et bestyrelsesmedlem, en direktør, en væsentlig risikotager eller en medarbejder i en kontrolfunktion modtager et engangsvederlag, vil vederlaget blive behandlet i overensstemmelse med § 77a og § 77b i lov om finansiel virksomhed. Tildeling af et ekstraordinært vederlag kan udelukkende ske, såfremt det af bestyrelsen godkendte budget for indeværende år udviser overskud. Der udbetales herefter alene engangsvederlag under den bagatelgrænse, der er fastsat i Finanstilsynets bekendtgørelse om lønpolitik. Engangsvederlag må for den enkelte person højst udgøre 20 pct. af henholdsvis honorar og den faste grundløn inklusiv pension.

Der er i 2013 ikke udbetalt engangsvederlag til bestyrelse, direktion, væsentlige risikotagere eller medarbejdere i kontrolfunktioner.

	Koncernen		Sparekassen	
	2013	2012	2013	2012
Honorar til eksterne revisorer				
Lovpligtig revision	2.033	848	955	797
Erklæringsopgaver	83	78	83	78
Andre ydelser	725	11	39	11
I alt	2.841	937	1.077	886

Noter

Beløb i 1.000 kr.

	Koncernen		Sparekassen	
	2013	2012	2013	2012
9 Nedskrivninger på udlån m.v. og hensættelser på garantier				
Udlån individuelle nedskrivninger				
Nedskrivningssaldo primo	756.315	644.209	756.315	644.209
Nedskrivninger i året	1.423.836	251.222	1.413.144	251.222
Tilbageførsel af nedskrivninger	40.466	25.667	38.799	25.667
Andre bevægelser	45.512	3.505	28.388	3.505
Værdiregulering af overtagne aktiver	8.926	-22.468	2.556	-22.468
Endeligt tabt, tidligere nedskrevet	270.372	94.486	270.372	94.486
Nedskrivningssaldo ultimo	1.923.751	756.315	1.891.232	756.315
Udlån gruppevisse nedskrivninger				
Nedskrivningssaldo primo	21.615	22.054	21.615	22.054
Nedskrivninger i året	20.945	2.494	17.843	2.494
Tilbageførsel af nedskrivninger	2.674	2.933	2.674	2.933
Andre bevægelser	6.382	0	0	0
Nedskrivningssaldo ultimo	46.268	21.615	36.784	21.615
Garantier individuelle hensættelser				
Hensættelsessaldo primo	2.556	4.335	2.556	4.335
Hensættelser i året	31.425	1.033	28.463	1.033
Tilbageførsel af hensættelser	25	2.812	25	2.812
Endeligt tabt, tidligere hensat	0	0	0	0
Andre bevægelser	2.308	0	0	0
Hensættelsessaldo ultimo	36.264	2.556	30.994	2.556
Garantier gruppevisse nedskrivninger				
Hensættelsessaldo primo	0	0	0	0
Hensættelser i året	0	0	0	0
Tilbageførsel af hensættelser	0	0	0	0
Andre bevægelser	320	0	0	0
Hensættelsessaldo ultimo	320	0	0	0

Noter

Beløb i 1.000 kr.

	Koncernen		Sparekassen	
	2013	2012	2013	2012
9 Nedskrivninger på udlån m.v. og hensættelser på garantier (fortsat)				
I alt				
Nedskrivnings- og hensættelsessaldo primo	780.486	670.598	780.486	670.598
Nedskrivninger/hensættelser i året	1.476.206	254.749	1.459.450	254.749
Tilbageførsel af nedskrivninger/hensættelser	43.165	31.412	41.498	31.412
Andre bevægelser	54.522	3.505	28.388	3.505
Værdiregulering af overtagne aktiver	8.926	-22.468	2.556	-22.468
Endeligt tabt, tidligere nedskrevet/hensat	270.372	94.486	270.372	94.486
Nedskrivningssaldo ultimo	2.006.603	780.486	1.959.010	780.486
Underkurs i.f.m. virksomhedsovertagelser	1.109.322	186.443	398.987	186.443
Nedskrivningssaldo og underkurs ultimo	3.115.925	966.929	2.357.997	966.929
Nedskrivninger/hensættelser i årets løb	1.476.206	254.749	1.459.450	254.749
Tilbageførsel af nedskrivninger/hensættelser foretaget i tidligere år	43.165	31.412	41.498	31.412
Værdiregulering af overtagne aktiver	8.926	-22.468	2.556	-22.468
Tabt, ej tidligere nedskrevet	24.102	49.042	21.013	49.042
Indgået på tidligere afskrevne fordringer	6.266	1.357	3.878	1.357
Ført i resultatopgørelsen	1.459.803	248.554	1.437.643	248.554
Individuelt vurderet udlån:				
Udlån, hvorpå der er indtruffet objektiv indikation for værdiforringelse	3.216.434	1.516.723	2.647.051	1.516.723
Nedskrivninger på udlån med OIV	1.923.751	773.291	1.891.232	773.291
I alt indregnet i balancen	1.292.683	743.432	755.819	743.432
Gruppevist vurderet udlån:				
Udlån, gruppevist vurderet	8.072.128	5.758.287	5.291.655	5.916.226
Nedskrivninger på udlån	27.300	21.615	36.784	21.615
I alt indregnet i balancen	8.044.828	5.736.672	5.254.871	5.894.611

Noter

Beløb i 1.000 kr.

	Koncernen		Sparekassen	
	2013	2012	2013	2012
10 Skat				
Beregnet skat af årets indkomst	-335	12.609	-3.488	35
Udskudt skat	-150.756	-11.095	-147.970	487
Efterregulering af tidligere års beregnet skat	-805	341	-755	521
Skat i alt	-151.896	1.855	-152.213	1.043
Effektiv skatteprocent				
Selskabsskatteprocent i Danmark	25,00	25,00	25,00	25,00
Reguleringer:				
Efterregulering af tidligere års beregnede skat	-0,09	1,57	-0,08	2,50
Ikke skattepligtige indtægter og ikke fradragsberettigede udgifter m.v.	-7,95	-18,01	-7,93	-22,50
I alt	16,96	8,56	16,99	5,00
11 Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker fordelt efter løbetid				
Anfordringstilgodehavender	508.246	336.478	403.489	336.478
Til og med 3 måneder	29.726	8.959	4.206	8.959
Over 3 måneder og til og med 1 år	8.458	0	7.038	0
Over 1 år og til og med 5 år	6.701	5.434	180.279	5.434
Over 5 år	0	0	0	0
I alt	553.131	350.871	595.012	350.871
Tilgodehavender på opsigelse hos centralbanker	0	0	0	0
Tilgodehavender hos kreditinstitutter	553.131	350.871	595.012	350.871
I alt	553.131	350.871	595.012	350.871
12 Udlån og andre tilgodehavender fordelt efter restløbetid				
På anfordring	977.534	510.621	982.443	554.010
Til og med 3 måneder	613.070	785.564	385.833	785.564
Over 3 måneder og til og med 1 år	2.209.635	3.512.253	1.820.223	3.512.253
Over 1 år og til og med 5 år	2.308.653	2.191.667	861.006	2.191.667
Over 5 år	4.856.002	2.259.251	3.407.470	2.373.801
I alt	10.964.894	9.259.356	7.456.975	9.417.295
Udlån og garantidebitorer fordelt på brancher				
Offentlige myndigheder	0,1	0,3	0,1	0,3
Erhverv				
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	7,3	7,1	8,8	7,1
Industri og råstofudvinding	2,3	1,4	1,5	1,4
Energiforsyning	0,2	0,1	0,1	0,1
Bygge og anlæg	4,5	5,1	4,8	5,0
Handel	6,2	5,1	5,3	5,0
Transport, hoteller og restauranter	3,5	2,5	2,9	2,5
Information og kommunikation	0,7	0,6	0,8	0,6
Finansiering og forsikring	8,5	7,2	7,7	8,5
Fast ejendom	20,4	22,8	20,3	22,4
Øvrige erhverv	9,7	9,8	10,8	9,6
I alt erhverv	63,3	61,7	63,1	62,2
Private	36,6	38,0	36,8	37,5
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0

Fordeling på sektorer og brancher er foretaget på grundlag af branchekoder fra Danmarks Statistik.

Noter

Beløb i 1.000 kr.

	Koncernen		Sparekassen	
	2013	2012	2013	2012
13 Obligationer til dagsværdi				
Børsnoterede	5.963.407	5.649.245	4.632.957	5.649.245
Unoterede	25.000	0	25.000	0
I alt	5.988.407	5.649.245	4.657.957	5.649.245

Til sikkerhed for den daglige afvikling af clearing og VP-handel har Sparekassen Sjælland pantsat obligationer med en samlet kursværdi på 1.728 mio. kr.

14 Obligationer til amortiseret kostpris				
Amortiseret kostpris	98.548	98.450	98.548	98.450
Dagsværdi	99.725	96.600	99.725	96.600

På baggrund af betydelig forvriddning i prisfastsættelsen på en række obligationer i efteråret 2008 har sparekassen pr. 1.7.2008 omklassificeret obligationer med nominel værdi på 100 mio. kr. og en dagsværdi på 96,14 mio. kr. fra handelsbeholdningen til hold til udløb aktiver. Den omklassificerede portefølje er ultimo 2013 indregnet i balancen med 98,55 mio. kr. (2012: 98,45 mio. kr.), mens dagsværdien udgør 99,73 mio. kr. (2012: 96,60 mio. kr.)

Porteføljen indregnes og måles i indeværende regnskabsår til amortiseret kostpris og dagsværdireguleres dermed ikke, mens værdireguleringen til dagsværdi af porteføljen frem til omklassifikationstidspunktet i regnskabsåret 2008 udgjorde 1,25 mio. kr.

Der er i resultatopgørelsen for 2013 indregnet indtægter på 0,6 mio. kr. på porteføljen i form af renteindtægter m.v. (2012: 1,09 mio. kr.) Såfremt omklassifikation pr. 1.7.2008 ikke var foretaget, ville resultatet før skat for 2013 være 3,03 mio. kr. højere. (2012: 0,20 mio. kr. højere)

På omklassifikationstidspunktet udgjorde den gennemsnitlige effektive rente på porteføljen 5,02 % og de skønnede betalingsstrømme udgjorde 50 mio. kr.

15 Aktier m.v.				
Aktier/investeringsforeningsbeviser noteret på NASDAQ OMX Copenhagen	14.486	22.890	14.423	22.890
Aktier/investeringsforeningsbeviser noteret på andre børser	1.803	12.645	1.803	12.645
Andre aktier	609.419	406.203	403.429	406.203
Øvrige kapitalandele	18.365	17.988	18.365	17.988
I alt	644.073	459.726	438.020	459.726

Noter

Beløb i 1.000 kr.

	Sparekassen	
	2013	2012
16 Kapitalandele i tilknyttede virksomheder		
Samlet anskaffelsespris primo	380.000	380.000
Årets tilgang	195.976	0
Samlet anskaffelsespris ultimo	575.976	380.000
Op- og nedskrivninger primo	-113.406	-6.868
Årets resultat	-4.472	-6.538
Andre bevægelser	328.981	0
Udbytte	0	-100.000
Op- og nedskrivninger ultimo	211.103	-113.406
Bogført beholdning ultimo	787.079	266.594
Heraf kreditinstitutter	551.622	0

	Kapital	Ejerandel i %	Egenkapital ultimo	Resultat 2013
Tilknyttede virksomheder:				
Sparekassen Faaborg A/S	112.000	100	551.622	26.664
Faaborg Finans A/S	15.000	100	20.752	-1.972
Leasing Fyn Faaborg A/S	5.000	100	11.774	5.050
Ovenstående er hjemmehørende i Faaborg-Midtfyn Kommune				
Sjælland Ejendomme A/S	20.000	100	235.457	-31.136
Ejendomsselskabet af 15/12 2008 A/S	1.000	100	55.912	-30.642
Bredgade 31 ApS	80	100	314	234

Ovenstående er hjemmehørende i Holbæk Kommune

Oplysninger om nærtstående parter

Tilknyttede virksomheders mellemværender med Sparekassen Sjælland

	Sjælland Ejendomme A/S		Ejendomsselskabet af 15/12 2008 A/S	
	2013	2012	2013	2012
Påvirkning resultat				
Renter udlån	0	0	-2.969	-6.958
Renter indlån	65	399	29	0
Husleje	9.634	8.558	0	0
Administrationshonorar	-36	-36	0	0
Påvirkning balance				
Saldo udlån	0	0	0	157.939
Saldo indlån	45.590	5.053	34.807	0
Skyldig/tilgh. skat	3.324	1.980	-249	218
Bredgade 31 ApS				
Sparekassen Faaborg A/S				
Påvirkning resultat				
Renter udlån	-798	-	-4.600	-
Påvirkning balance				
Saldo udlån	71.674	-	175.000	-
Skyldig/tilgh. skat	79	-	0	-
Andre aktiver/passiver	0	-	4.600	-
Periodeafgrænsningsposter	797	-	0	-

Ejendomsselskaberne Hafnia Property Holding A/S og Nauca A/S er solvent likvideret i 2013.

Alle transaktioner med ovenstående parter sker på markedsvilkår.

Noter

Beløb i 1.000 kr.

	Koncernen		Sparekassen	
	2013	2012	2013	2012
17 Puljeordninger				
Aktiver tilknyttet puljeordninger				
Kontantindestående	18.832	0	0	0
Obligationer	190.725	0	0	0
Aktier/investeringsforeningsbeviser	213.753	0	0	0
Andre aktiver	6.856	0	0	0
Puljeaktiver i alt	430.166	0	0	0
Indlån i puljeordninger				
Samlet indlån	385.206	0	0	0
Anden gæld	44.960	0	0	0
Dagsværdi ultimo	430.166	0	0	0
Afkast af puljeaktiver (indregnet under kursreguleringer)				
Afgivne gebyrer og provisionsudgifter	726	0	0	0
Renteindtægter	2.507	0	0	0
Aktieudbytter	437	0	0	0
Kursreguleringer	20.465	0	0	0
Puljeaktiver i alt	22.683	0	0	0
18 Grunde og bygninger				
Investeringsejendomme:				
Dagsværdi primo	309.819	441.700	0	0
Tilgang	73.206	4.837	0	0
Afgang	254.653	141.557	0	0
Årets reguleringer til dagsværdi	-24.107	0	0	0
Dagsværdi ultimo	104.265	304.980	0	0
Domicilejendomme:				
Omvurderet værdi primo	278.551	271.402	116.066	119.412
Årets tilgang	3.947	1.279	3.928	1.279
Årets afgang	0	9.084	0	2.471
Afskrivninger	10.167	5.254	677	2.154
Nedskrivninger ved omvurdering	614	0	614	0
Omvurderet værdi ultimo	271.717	258.343	118.703	116.066
Eksterne eksperter har i et vist omfang været involveret i værdiansættelsen af domicilejendomme.				
19 Øvrige materielle aktiver				
Samlet anskaffelsessum primo	126.475	87.015	93.676	87.015
Tilgang	9.921	7.332	8.454	7.332
Afgang	1.532	671	272	671
Samlet anskaffelsessum ultimo	134.864	93.676	101.858	93.676
Af- og nedskrivninger primo	98.399	67.248	76.284	67.248
Årets af- og nedskrivninger	11.574	9.706	8.567	9.706
Tilbageførte af- og nedskrivninger	1.346	671	272	671
Af- og nedskrivninger ultimo	108.627	76.283	84.579	76.283
Regnskabsmæssig værdi	26.237	17.393	17.279	17.393

Noter

Beløb i 1.000 kr.

	Koncernen		Sparekassen	
	2013	2012	2013	2012
20 Udskudte skatteaktiver/-passiver				
Udskudt skat primo	16.751	22.831	-7.757	-2.255
Ændring i udskudt skat	320.448	-6.080	275.124	-5.502
Udskudt skatteaktiv nedskrevet	189.053	0	127.126	0
Udskudt skat ultimo, netto	148.146	16.751	140.241	-7.757
Udskudte skatteaktiver	148.146	0	140.241	0
Udskudte skattepassiver	0	16.751		7.757
Udskudt skat ultimo, netto	148.146	16.751	140.241	7.757

Udskudte skatteaktiver er delvist nedskrevet, da det er vanskeligt at dokumentere med tilstrækkelig sikkerhed, at disse kan udnyttes fuldt ud inden for en overskuelig periode.

Aktiver				
Goodwill	-11.054	-12.293	-12.102	-12.293
Øvrige immatrielle	-26	0	0	0
Maskiner/inventar	4.388	1.085	1.100	1.085
Ejendomme	-4.555	-13.132	-3.086	-4.138
Aktiver i alt	-11.247	-24.340	-14.088	-15.346
Øvrige				
Stiftelsesprovisioner og etableringsgebyrer	10.803	7.805	6.983	7.805
Udlån, leasingaftaler	4.768	0	0	0
Totalkredit	-641	0	0	0
Efterstillede kapitalindskud	4.400	0	0	0
Skattemæssigt underskud	329.268	0	272.326	0
Øvrige	-152	-216	2.146	-216
Øvrige i alt	348.446	7.589	281.455	7.589
Udskudt skatteaktiv nedskrevet	189.053	0	127.126	0
Hensættelser til udskudt skat i alt	148.146	-16.751	140.241	-7.757
21 Aktiver i midlertidig besiddelse				
Aktiver i midlertidig besiddelse	139.947	60.629	85.900	60.629
Tab/gevinst i forbindelse med salg	2.300	-3.818	1.973	-3.818

Aktiver i midlertidig besiddelse omfatter ejendomme overtaget som følge af afvikling af kundeengagementer med henblik på at afhænde aktiverne hurtigst muligt.

Sparekassen har overtaget aktiverne ved at gøre sit pant i ejendommene gældende. Der er ikke overtaget andre aktiver end ejendomme.

Det er sparekassens politik at overtage aktiver, enten frivilligt eller på tvangsauktion, hvor det ud fra en konkret vurdering forventes, at et efterfølgende salg, efter fradrag af erhvervs- og driftsomkostninger, vil kunne reducere koncernens tab. Det er sparekassens politik hurtigst muligt at få videresolgt de overtagne aktiver.

Noter

Beløb i 1.000 kr.

	Koncernen		Sparekassen	
	2013	2012	2013	2012
22	Gæld til kreditinstitutter og centralbanker			
Gæld til centralbanker	0	0	0	0
Gæld til kreditinstitutter	346.904	1.257.824	235.946	1.237.933
I alt	346.904	1.257.824	235.946	1.237.933
Fordelt efter restløbetid:				
Anfordringsgæld	250.473	237.933	235.946	237.933
Til og med 3 måneder	69.543	0	0	0
Over 3 måneder og til og med 1 år	0	0	0	0
Over 1 år og til og med 5 år	0	1.000.000	0	1.000.000
Over 5 år	26.888	19.891	0	0
I alt	346.904	1.257.824	235.946	1.237.933
23	Indlån og anden gæld			
På anfordring	10.541.960	7.169.764	8.133.212	7.188.246
Med opsigelsesvarsel	1.863.186	1.903.902	1.778.084	1.903.902
Tidsindskud	1.431.145	1.323.017	283.353	1.323.017
Særlige indlånsformer	1.916.701	1.315.839	1.318.575	1.315.839
I alt	15.752.992	11.712.522	11.513.224	11.731.004
Anfordringsgæld	10.619.774	7.539.417	8.211.026	7.557.899
Indlån med opsigelsesvarsel:				
Til og med 3 måneder	654.111	1.259.915	508.950	1.259.915
Over 3 måneder og til og med 1 år	304.728	175.878	196.458	175.878
Over 1 år og til og med 5 år	2.825.705	1.935.943	1.663.931	1.935.943
Over 5 år	1.348.674	801.369	932.859	801.369
I alt	15.752.992	11.712.522	11.513.224	11.731.004
I posten for 2012 indgår et tidsindskud med statsgaranti DKK 1.007 mio. Aftalen er indgået i 2010 og udløbet i marts 2013.				
24	Udstedte obligationer til amortiseret kostpris			
Fordelt efter kontraktuel restløbetid:				
Til og med 3 måneder	4.517	3.027	3.245	3.027
Over 3 måneder og til og med 1 år	224.949	641.403	224.949	641.403
Over 1 år og til og med 5 år	4.190	230.764	2.776	230.764
Over 5 år	0	0	0	0
I alt	233.656	875.194	230.970	875.194

Noter

25 Efterstillede kapitalindskud i sparekassen

Efterstillede kapitalindskud er ansvarlig lånekapital og hybrid kernekapital som i tilfælde af likvidation eller konkurs er efterstillet almindelige kreditorkrav. Den hybride kernekapital er efterstillet ansvarlig lånekapital.

Den efterstillede kapital medregnes i basiskapitalen efter reglerne i lov om finansiel virksomhed § 128.

Ansvarlig lånekapital	Rentesats	Forfald
58.000.000 kr. Ansvarlig kapital Kan tilbagebetales i 2015 Renten fra 2015 til 2020 vil være 5-årig SWAP rente + 5,1 %	7,31 % ¹⁾	Oktober 2020
148.000.000 kr. Ansvarlig kapital Kan tilbagebetales i 2017 Renten fra 2017 til 2022 vil være 3 mdr. CIBOR + 6,65 %	8,31 % ¹⁾	Februar 2022
15.000.000 kr. Ansvarlig kapital Kan tilbagebetales i 2017 Renten fra 2017 til 2022 vil være 3 mdr. CIBOR + 7,0 %	8,29 % ¹⁾	Juni 2022
178.000.000 kr. Ansvarlig kapital Kan tilbagebetales i 2018 Renten fra 2018 til 2023 vil være 3 mdr. CIBOR + 6,8 %	8,38 % ¹⁾	Oktober 2023
75.000.000 kr. Ansvarlig kapital Kan tilbagebetales i 2018 Renten fra 2018 til 2023 vil være 3 mdr. CIBOR + 6,75 %	8,24 % ¹⁾	Oktober 2023
¹⁾ Fast rente i de første 5 år		
Hybrid kernekapital	Rentesats	Forfald
40.000.000 kr. Hybrid kapital Kan tilbagebetales i 2015 Renten fra 2015 vil være 5-årig SWAP rente + 7,1 %	9,31 %	Uendelig
35.000.000 kr. Hybrid kapital Kan tilbagebetales i 2018 Renten fra 2018 vil være 3 mdr. CIBOR + 10,5 %	11,63 %	Uendelig
520.000.000 kr. Hybrid kapital Kan tilbagebetales i 2018 Renten fra 2018 være 5-årig SWAP rente + 9,25 %	10,83 %	Uendelig

I udstedelsen 35.000.000 kr. Hybrid kernekapital har långiver ret til helt eller delvist at konvertere lånet til garantkapital til en konverteringskurs på 100. Konverteringsretten kan udnyttes i tilfælde af salg af alle eller størstedelen af sparekassens aktiver til tredjemand, omdannelse af sparekassen til aktieselskab eller ved sparekassens opløsning herunder ved solvent likvidation, fusion eller spaltning, hvor sparekassen ikke er det fortsættende selskab.

Ved opgørelsen af sparekassens basiskapital medregnes 1.061.833.681 kr.

Sparekassen har i årets løb hjemtaget 253.000.000 kr. i ansvarlig kapital og 555.000.000 kr. i hybrid kernekapital. Omkostningerne ved hjemtagelserne udgør samlet 5.719.500 kr. Beløbet udgiftsføres over lånenes forventede løbetid. Sparekassen har i årets løb indfriet og foretaget ekstraordinære afdrag på ansvarlig kapital for 96.000.000 kr. og på hybrid kernekapital for 282.000.000 kr.

Der har ikke været omkostninger forbundet med indfrielse.

Alle sparekassens udstedelser kan anvendes til at dække kapitalkravene efter de nye CRR/CRD IV regler.

Noter

Beløb i 1.000 kr.

	Koncernen		Sparekassen	
	2013	2012	2013	2012
25 Efterstillede kapitalindskud i sparekassen (fortsat)				
Renter m.v. på efterstillet kapital				
Renter	82.215	59.928	73.487	59.928
Ekstraordinære afdrag	552.597	0	378.000	0
Omkostninger ved optagelse af efterstillet kapital	5.720	2.743	5.720	2.743
Omkostninger ved indfrielse af efterstillet kapital	0	0	0	0
26 Eventualforpligtelser				
Finansgarantier	414.525	450.121	156.224	450.121
Tabsgarantier for realkreditudlån	1.807.533	1.080.245	1.075.832	1.080.245
Tinglysnings- og konverteringsgarantier	640	13.086	640	13.086
Øvrige eventualforpligtelser	693.590	431.087	461.212	431.087
I alt	2.916.288	1.974.539	1.693.908	1.974.539

Øvrige eventualforpligtelser består bl.a. af arbejdsgarantier og andre eventualforpligtelser, herunder forpligtelse over for Indskydergarantifonden.

27 Kapitalforhold

Solvensopgørelsen opgjort i henhold til Finanstilsynets bekendtgørelse om kapitaldækningsregler for pengeinstitutter og visse kreditinstitutter:

Kernekapital	1.509.743	2.195.792	1.509.743	2.195.792
Primære fradrag i kernekapital	364.369	235.661	354.059	235.661
Kernekapital efter primære fradrag	1.145.374	1.960.131	1.155.684	1.960.131
Hybrid kernekapital	810.726	322.000	590.985	322.000
Kernekapital (inkl. hybrid kernekapital) efter primære fradrag	1.956.100	2.282.131	1.746.669	2.282.131
Andre fradrag i kernekapital	157.327	71.245	88.784	71.245
Kernekapital efter fradrag	1.798.773	2.210.886	1.657.885	2.210.886
Supplerende kapital	471.531	317.000	470.848	317.000
Opskrivningshælgelser	19.936	20.522	19.936	20.522
Garantkapital der ikke medregnes i kernekapital	4.000	0	4.000	0
Basiskapital før fradrag	2.294.240	2.548.408	2.152.669	2.548.408
Frdrag i basiskapital	152.545	71.245	84.004	71.245
Basiskapital efter fradrag	2.141.695	2.477.163	2.068.665	2.477.163
Vægtede poster med kreditrisiko m.v.	12.335.729	10.629.890	9.068.884	10.561.389
Vægtede poster med markedsrisiko	826.665	1.032.403	677.481	1.032.403
Vægtede poster med operationel risiko	1.087.647	1.087.641	1.080.919	1.080.919
Gruppevis nedskrivninger under standardmetoden	-46.588	-21.584	-36.784	-21.584
Risikovægtede poster	14.203.453	12.728.350	10.790.500	12.653.127
Kernekapitalprocent	12,7	17,4	15,4	17,5
Solvensprocent	15,1	19,5	19,2	19,6

Noter

Beløb i 1.000 kr.

28 Nærtstående parter

Størrelsen af lån, pant, kautioner eller garantier samt tilhørende sikkerhedsstillelser stiftet for nedennævnte

	Koncernen		Sparekassen	
	2013	2012	2013	2012
Direktion				
Lån	475	625	475	625
Rentesatsen for udlån	7,0 %	1,2 %	7,0 %	1,2 %
Bestyrelse				
Lån	42.469	16.811	42.469	16.811
Rentesatsen for udlån	1,2 % - 14,0 %	1,2 % - 14,0 %	1,2 % - 14,0 %	1,2 % - 14,0 %

Lån til medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer ydes på sparekassens generelle personalevilkår.

Lån til øvrige bestyrelsesmedlemmer ydes på markedsvilkår.

Der har i regnskabet været følgende transaktioner mellem Sparekassen Sjælland koncernen og direktionen, bestyrelsen samt disses nærtstående.

Navn			Art af transaktioner
Direktion	0	0	Ingen
Thomas Kullegaard, formand	435	803	Køb af rådgivning
Peter Klarskov Larsen, bestyrelsesmedlem	37	628	Køb og salg af materielle aktiver og serviceydelser
Jakob N. Andersson, næstformand	0	1.300	Salg af materielle aktiver

Alle transaktioner med nærtstående parter sker på markedsvilkår

Derudover er der ydet et ansvarligt lån på 175 mio. kr. til datterselskabet Sparekassen Faaborg.

Rentesatsen på det ansvarlige lån er på 10,32 % p.a.

29 Antal beskæftigede

Det gennemsnitlige antal beskæftigede i regnskabsåret omregnet til heltidsbeskæftigede	469	410	398	410
--	-----	-----	-----	-----

Noter

30 Ledelseshverv

Direktion

Lars Petersson, ordførende direktør i Sparekassen Sjælland og direktør i Sjælland Ejendomme.
Bestyrelsesformand i Sparekassen Faaborg A/S. Bestyrelsesmedlem i Sjælland Ejendomme, Faaborg Finans A/S, BI Holding A/S, DLR Kredit A/S og ForsikringsSamarbejde A/S (FSS).

Lars Jensen, sparekassedirektør i Sparekassen Sjælland.
Bestyrelsesmedlem i Sjælland Ejendomme A/S, Sparekassen Faaborg A/S og Faaborg Finans A/S.

Bestyrelsen

Thomas Kullegaard, direktør i Kullegaard Arkitekter A/S og Tokasi Holding ApS med tilhørende datterselskaber.
Bestyrelsesformand i Sparekassen Sjælland og Sjælland Ejendomme A/S. Bestyrelsesmedlem i Sparekassen Faaborg A/S, Holbæk Erhvervsforum og Tokasi Holding ApS med tilhørende datterselskaber.

Jakob Nørrekjær Andersson, direktør i Safire Holding ApS med tilhørende datterselskaber.
Bestyrelsesnæstformand i Sparekassen Sjælland. Bestyrelsesmedlem i Sjælland Ejendomme A/S, Sparekassen Faaborg A/S og HM Gruppen A/S.

Allan Nørholm, direktør i Coop Bank A/S.
Bestyrelsesmedlem i Sparekassen Sjælland, Sparekassen Faaborg A/S og Lind Capital A/S.

Peter Klarskov Larsen, direktør i Kalundborg Motor Co. og Peter Klarskov Larsen ApS.
Bestyrelsesformand i Kalundborg Motor Co. og Peter Klarskov Larsen ApS. Bestyrelsesmedlem i Sparekassen Sjælland og Sjælland Ejendomme A/S.

Per Bjørnsholm, partner i Advokaterne Arup & Hvidt.
Bestyrelsesmedlem i Sparekassen Sjælland, Storkøbenhavns Køretekniske Anlæg A/S, S.K.A Holding A/S, Net-Nurse A/S, Ejendomsselskabet Helleholm, Selskabet af 26. oktober 1966 ApS, Ejendomsforeningen Danmark, DSI Børnehuset, Dalgashave og Corrit-Stiftung, Liechtenstein.

Erik Larsen, gårdejer
Bestyrelsesnæstformand i OK a.m.b.a. med tilhørende datterselskaber. Bestyrelsesmedlem i Sparekassen Sjælland, Danish Crown A/S og Landbrug & Fødevarer med tilhørende datterselskaber.

Per Olsen, medarbejdervalgt bestyrelsesmedlem i Sparekassen Sjælland.

Peter Woldbye, medarbejdervalgt bestyrelsesmedlem i Sparekassen Sjælland.

Mie Rahbek Hjorth, medarbejdervalgt bestyrelsesmedlem i Sparekassen Sjælland.

Noter

Beløb i 1.000 kr.

	Koncernen		Sparekassen	
	2013	2012	2013	2012
31 Afledte finansielle instrumenter				
	Nominal værdi	Nominal værdi	Nominal værdi	Nominal værdi
Valutakontrakter:				
Termin, køb	269.669	347.486	24.824	347.486
Termin, salg	709.269	48.315	464.366	48.315
Valutaswaps	69.624	1.483.236	38.400	1.483.236
Uafviklede spotforretninger, køb	9.924	7.388	9.924	7.388
Uafviklede spotforretninger, salg	162	2.828	162	2.828
Rentekontrakter:				
Termin, køb	11.079	4.550	14	4.550
Termin, salg	10.572	4.572	313	4.572
Renteswaps	1.177.199	506.662	456.395	506.662
Uafviklede spotforretninger certifikater, køb	660	24.840	660	24.840
Uafviklede spotforretninger certifikater, salg	6.819	32.860	6.819	32.860
Aktiekontrakter:				
Termin, køb	2	0	2	0
Termin, salg	2	0	2	0
Uafviklede spotforretninger, køb	16.898	21.873	16.898	21.873
Uafviklede spotforretninger, salg	16.589	21.439	16.589	21.439
Andre afledte kontrakter:				
Optioner, udstedte	125.210	0	0	0
Optioner, erhvervede	125.210	0	0	0
Afledte finansielle instrumenter i alt	2.548.888	2.506.049	1.035.368	2.506.049
	Netto markedsværdi	Netto markedsværdi	Netto markedsværdi	Netto markedsværdi
Valutakontrakter:				
Termin, køb	-205	-57	107	-57
Termin, salg	4.001	387	3.732	387
Optioner, køb	0	0	0	0
Valutaswaps	-28	3.657	0	3.657
Uafviklede spotforretninger, køb	125	1	125	1
Uafviklede spotforretninger, salg	-2	-4	-2	-4
Rentekontrakter:				
Termin, køb	221	233	46	233
Termin, salg	-424	-186	-319	-186
Renteswaps	-10.408	-3.015	-1.787	-3.015
Uafviklede spotforretninger certifikater, køb	2	49	2	49
Uafviklede spotforretninger certifikater, salg	10	-50	10	-50
Aktiekontrakter:				
Certifikater, køb	1	0	1	0
Certifikater, salg	0	0	0	0
Uafviklede spotforretninger, køb	32	-7.017	32	-7.017
Uafviklede spotforretninger, salg	7	7.040	7	7.040
Andre afledte kontrakter:				
Optioner, udstedte	-9.232	0	0	0
Optioner, erhvervede	13.115	0	0	0
Afledte finansielle instrumenter i alt	-2.785	1.038	1.954	1.038
Markedsværdien indgår i balancen med følgende beløb				
Andre aktiver	48.698	63.612	27.242	63.612
Andre passiver	51.516	62.574	25.321	62.574

Noter

Beløb i mio. kr.

32 Erhvervelse af virksomhed

Sparekassen Sjælland købte i august 2013 Sparekassen Faaborg. Købskursen for aktierne var 175, mod en børskurs inden købet på 120. Sparekassen Faaborg blev i oktober 2013 afnoteret fra Nasdaq OMX.

Den negative goodwill der er opstået i forbindelse med erhvervelsen, er indregnet som indtægt i resultatopgørelsen under andre driftsindtægter.

Sparekassen Faaborg fortsætter som selvstændigt pengeinstitut.

	Dagsværdi på overtagelses- tidspunktet
Aktiver	
Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker	180
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	173
Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	3.552
Obligationer til dagsværdi	1.241
Aktier m.v.	201
Kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder	40
Aktiver tilknyttet puljeordninger	377
Grunde og bygninger i alt	24
Øvrige materielle aktiver	8
Andre aktiver, periodeafgrænsningsposter m.v.	121
Aktiver i alt	5.917
Passiver	
Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	41
Indlån og anden gæld	4.367
Indlån i puljeordninger	377
Udstedte obligationer til amortiseret kostpris	3
Andre passiver, periodeafgrænsningsposter m.v.	145
Hensatte forpligtelser	65
Efterstillede kapitalindskud	395
Passiver i alt	5.393
Netto (aktiver - passiver)	524
Negativ goodwill	-328
Købesum	196
Eventualforpligtelser/garantier	1.445

Noter

33 Finansielle risici og politikker og mål for styringen af finansielle risici

Risikostyring

Sparekassen påtager sig forskellige risici som et led i at udføre bankvirksomhed og andre aktiviteter forbundet hermed. De væsentligste risikotyper er kreditrisiko, markedsrisiko, likviditetsrisiko og operationel risiko.

Bestyrelsen fastsætter sparekassens risikopolitik og definerer rammerne for de risikoområder, som sparekassen beskæftiger sig med. Direktionen fastsætter rammer for de enkelte afdelingers og medarbejderes beføjelser ved gennemførelsen af de daglige forretninger.

Målet i den overordnede politik er, at sparekassen med en stærk styring af påtagne risici opnår en indtjening og dermed en egenkapital, der kan sikre den fremtidige drift.

Risikotyperne samt styringen af disse er beskrevet i det følgende.

Kreditrisiko

Kreditrisikoen er risikoen for tab som følge af debitorers misligholdelse af betalingsforpligtelser overfor sparekassen.

Kreditpolitik og -styring, samt sikkerhed

Sparekassens kreditrisici styres efter politikker og rammer fastlagt af ledelsen. Kreditpolitikken fastlægger bl.a., at der altid skal være en god spredning mellem udlån til privat- og erhvervskunder, og inden for disse tillige en god spredning på engagementsstørrelser og brancher. Der sker løbende en tilpasning af kreditpolitikken til de aktuelle forhold. Sparekassens udlån og garantidebitorer fordelt på sektorer og brancher fremgår af note 12.

Styringen af kreditrisici foretages på enkeltkundeniveau i forbindelse med bevilling og løbende kvartalsvis med særlig fokus på de engagementer, der vurderes at være risikofyldte. Som grundlag for enhver kreditvurdering indsamles en række oplysninger, der indgår i det samlede beslutningsgrundlag. Det drejer sig bl.a. om økonomi- og regnskabsoplysninger, budgetter, rådighedsbeløb, tilbudte sikkerheder, uddybende kommentarer fra kunderådgiver, tidligere kreditbevillinger m.v.

Vores individuelle vurdering af kunden har primært til formål at afgøre, om kunden har den nødvendige gældsserviceevne og vilje til at kunne betale sine lån til kreditforeningen, sparekassen og eventuelle andre kreditorer tilbage. På baggrund af denne vurdering tager vi stilling til, om der helt eller delvist skal stilles sikkerhed - eller om lånet kan ydes uden sikkerhed. Sikkerhedsstillelse kræves for at afdække risikoen for, at betalingsevnen svigter af uforudsete årsager. I vurderingen spiller vores erfaringer med kunden, vores kendskab til kundens økonomiske forhold og kundens følsomhed over for udefra kommende påvirkninger en afgørende rolle.

Sikkerhedsstillelse sker som hovedregel ved pant i ejendomme, løsøre og/eller fordringer. Herudover tages der eventuelt sikkerhed i selskabers aktier/anpartar, tilbagetrædelseserklæring samt kaution.

Erhvervsengagementer revurderes som minimum årligt på baggrund af kundens seneste årsregnskab og forventninger til fremtiden set i forhold til konjunkturudviklingen og generelle forhold inden for kundens branche.

Såfremt kundens kreditværdighed forringes, er det væsentligt, at dette identificeres så tidligt som muligt, således at der kan træffes de fornødne foranstaltninger til imødegåelse af eventuelle tab. Der foretages såvel for erhvervskunder som privatkunder derfor en løbende overvågning af og opfølgning på sparekassens udlånsengagementer for såvel erhvervskunder som privatkunder. De enkelte engagementer segmenteres ud fra kreditmæssig bonitet, og svage engagementer placeres i særlige kreditsegmenter.

Nedskrivninger

I forbindelse med vurdering af behov for nedskrivning gennemgås alle engagementer over 20 mio. kr. samt alle øvrige engagementer, hvor der er indtrådt objektiv indikation for værdiforringelse. Øvrige engagementer samt de af ovennævnte engagementer, hvor der ikke vurderes behov for individuel nedskrivning, overføres til grupper med ensartede kreditkarakteristika til gruppevis vurdering. Af note 9 Nedskrivninger på udlån m.v. fremgår saldoen for udlån, hvorpå der er indtruffet objektiv indikation for værdiforringelse.

Noter

Beløb i 1.000 kr.

33 Finansielle risici og politikker og mål for styringen af finansielle risici (fortsat)

Nødlidende lån

Såfremt den ovennævnte løbende overvågning identificerer et udlånsengagement som svagt, indplaceres engagementet som tidligere nævnt i et særligt kreditsegment. Der bliver herefter udarbejdet en individuel handlingsplan med henblik på at få engagementet på ret kurs. Sparekassen gør meget ud af at få identificeret de pågældende engagementer så tidligt som muligt i forløbet. Dels er det så nemmere at hjælpe kunderne på fode igen, og dels kan det begrænse sparekassens eventuelle tab. Målet med handlingsplanen er at få kunderne løftet tilbage til et bedre kreditsegment. Såfremt handlingsplanen af forskellige årsager ikke kan overholdes, og der ikke ses nogen hensigtsmæssig og holdbar løsning på sagen, er næste skridt herefter retslig inkasso.

Engagementer til inkasso administreres af en særskilt enhed i sparekassens hovedsæde.

Maksimal krediteksponering

Koncernens og sparekassens kredit-eksponering er sammensat af udvalgte balanceførte og ikke-balanceførte poster.

	Koncernen		Sparekassen	
	2013	2012	2013	2012
Krediteksponering vedrørende udlånsaktiviteter:				
<i>Balanceførte poster:</i>				
Tilgodehavende hos kreditinstitutter og centralbanker	550.631	348.371	417.512	348.371
Ansvarlig kapital i kreditinstitutter	2.500	2.500	177.500	2.500
Udlån og tilgodehavender til amortiseret kostpris	10.964.894	9.259.356	7.456.975	9.417.295
<i>Ikke-balanceførte poster:</i>				
Garantier	2.916.288	1.974.539	1.693.908	1.974.539
Uudnyttede kreditrammer	2.457.472	2.014.516	1.746.822	2.014.516
Krediteksponering vedr. udlånsaktiviteter	16.891.785	13.599.282	11.492.717	13.757.221
Krediteksponering vedrørende handels- og investeringsaktiviteter:				
<i>Balanceførte poster:</i>				
Obligationer til dagsværdi	5.988.407	5.649.245	4.657.957	5.649.245
Obligationer til amortiseret kostpris	98.548	98.450	98.548	98.450
Aktier m.v.	644.073	459.726	438.020	459.726
Positiv værdi af afledte finansielle instrumenter	48.698	63.612	27.242	63.612
Krediteksponering vedrørende handels- og investeringsaktiviteter	6.779.726	6.271.033	5.221.767	6.271.033
Samlet krediteksponering	23.671.511	19.870.315	16.714.484	20.028.254

Noter

Beløb i 1.000 kr.

33 Finansielle risici og politikker og mål for styringen af finansielle risici (fortsat)

Markedsrisiko

Markedsrisiko er risikoen for, at markedsværdien af sparekassens aktiver og/eller passiver ændrer sig som følge af ændringer i markedsforsøholdene. Markedsrisikoen omfatter renterisiko, aktierisiko og valutarisiko.

Bestyrelsen fastsætter de overordnede politikker, rammer og principper for styringen af markedsrisici. Bestyrelsen fastsætter rammerne for direktionen, som herefter kan delegerer rammer ud til de enkelte ansatte.

Økonomiafdelingen har ansvaret for at opgøre og rapportere markedsrisici til bestyrelse og direktion. Bestyrelsen og direktionen får månedligt oplyst udnyttelsen af de udstukne rammer og en redegørelse for eventuelle overskridelser.

Renterisiko

Renterisikoen måles som det forventede kurstab på rentepositioner, der vil følge af en umiddelbar renteændring i alle rentesatser på 1 procentpoint enten i op- eller nedadgående retning.

Sparekassens renterisiko fremkommer i forbindelse med fastforrentede udlån, obligationer, indlån, efterstillede kapitalindskud og udstedte obligationer. Finansielle derivater anvendes i begrænset omfang til afdækning af renterisici. Renterisikoen udgør den største del af sparekassens markedsrisiko og rapporteres hver måned til bestyrelse og direktion.

Den samlede renterisiko må efter sparekassens interne regler maksimalt udgøre 3 % af basiskapitalen

Nedenstående oversigt viser renterisikoen specificeret på valutaer, produkter og varigheder:

	Koncernen		Sparekassen	
	2013	2012	2013	2012
Samlet renterisiko	-73.747	-26.142	-49.484	-26.142
Renterisiko opdelt på instituttets valutaer med størst renterisiko				
DKK	-73.770	-22.864	-49.695	-22.864
EUR	288	-3.031	402	-3.031
USD	-266	-270	-219	-270
CHF	-60	-104	-36	-104
SEK	-3	-62	0	-62
Øvrige valutaer	64	189	64	189
Renterisiko opdelt på produkter				
Aktiver				
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	216	261	10.244	261
Udlån	22.336	4.833	5.763	4.833
Obligationer	28.610	50.099	23.475	50.099
Passiver				
Indlån	-61.940	-49.234	-33.892	-49.234
Udstedte obligationer	-31	-2.520	-31	-2.520
Efterstillede kapitalindskud	-58.809	-27.857	-54.453	-27.857
Afledte finansielle instrumenter				
Rente- og valutaswaps	-4.517	-1.724	-589	-1.724
Øvrige afledte finansielle instrumenter	388	0	-1	0
I alt	-73.747	-26.142	-49.484	-26.142

Noter

Beløb i 1.000 kr.

33 Finansielle risici og politikker og mål for styringen af finansielle risici (fortsat)

	Koncernen		Sparekassen	
	2013	2012	2013	2012
Renterisiko fordelt på intervaller for modificeret varighed				
0 - 3 måneder	838	1.157	59	1.157
3 - 6 måneder	-9.556	-8.009	-10.195	-8.009
6 - 9 måneder	1.629	3.345	1.130	3.345
9 - 12 måneder	-102	403	120	403
1 - 2 år	-23.536	435	-16.450	435
2 - 3,6 år	-18.608	-42.962	-8.828	-42.962
over 3,6 år	-24.412	19.489	-15.320	19.489
I alt	-73.747	-26.142	-49.484	-26.142

Aktierisiko

Aktier eksklusive sektoraktier må efter sparekassens interne regler maksimalt udgøre 2 % af basiskapitalen.

Sparekassen har endvidere en anlægsbeholdning af aktier i sektorvirksomheder, hvor sparekassen i samarbejde med andre pengeinstitutter har erhvervet aktier i en række sektorvirksomheder. Disse sektorvirksomheder har til formål at understøtte pengeinstitutternes forretning inden for realkredit, betalingsformidling, it, investeringsforeninger m.v.

	Koncernen		Sparekassen	
	2013	2012	2013	2012
Aktiebeholdning opdelt				
Børsnoterede aktier m.v.	16.289	35.535	16.226	35.535
Unoterede aktier ekskl. aktier i datterselskaber, aktier i associerede selskaber samt aktier i sektorejede virksomheder	12.967	27.291	3.315	27.291
Aktier i sektorejede virksomheder	614.817	396.900	418.479	396.900
Aktiebeholdning i alt	644.073	459.726	438.020	459.726
Følsomhed i forhold til aktierisiko				
Hvis den faktiske handelsværdi afviger +/- 10 % i forhold til dagsværdien, udgør resultatpåvirkningen (efter skat)	50.238	34.479	34.166	34.479

Valutarisiko

Valutaindikator for euro må efter sparekassens interne regler maksimalt være 7 % af basiskapitalen og øvrige valutaer maksimalt 3 % af basiskapitalen.

	Koncernen		Sparekassen	
	2013	2012	2013	2012
Aktiver i fremmed valuta (lange nettopos.)	10.491	4.948	2.708	4.948
Passiver i fremmed valuta (korte nettopos.)	3.249	21.779	1.816	21.779
Valutaindikator 1	10.491	21.779	2.708	21.779
Valutaindikator 1 i pct. af kernekapital efter fradrag	0,6	0,99	0,2	0,99
Valutaindikator 2	122	49	38	49
Valutaindikator 2 i pct. af kernekapital efter fradrag	0,0	0,00	0,0	0,00

Noter

33 Finansielle risici og politikker og mål for styringen af finansielle risici (fortsat)

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for tab som følge af, at det ikke er muligt at fremskaffe den nødvendige finansiering til dækning af likviditetsbehovet.

Der er i 2013 ikke foretaget væsentlige ændringer i forudsætninger, målsætninger, politikker m.v. i forhold til 2012.

Sparekassen foretager en løbende vurdering af det likvide beredskab med det formål at sikre, at likviditeten til enhver tid er tilstrækkelig til både at sikre en betryggende overdækning i forhold til lovens krav, og til at sikre finansieringen af den forventede vækst. I den løbende vurdering af likviditeten indgår en række stresstests, hvor der stresses på likviditeten minimum 12 måneder frem. Fremskaffelse af likviditet sker, ud over gennem egenkapitalfinansiering og indlån fra kunder, via optagelse af ansvarlig kapital, udstedelse af obligationer, optagelse af lån, lines på pengemarkedet og uigenkaldelige kredittilsagn.

Sparekassen har en målsætning om at have en likviditetsoverdækning på mindst 100 % i forhold til kravene i lov om finansiel virksomhed. Overdækningen har været større end 100 % hele året. Likviditetsoverdækningen opgjort i henhold til lov om finansiel virksomhed § 152 udgør pr. 31. december 2013 274,4 %. Pr. 31. december 2012 udgjorde den tilsvarende likviditetsoverdækning 218,3 %.

Operational risiko

Operational risiko er risikoen for tab som følge af u hensigtsmæssige eller mangelfulde interne procedurer, menneskelige fejl og handlinger, systemfejl eller tab som følge af eksterne begivenheder, inklusive retslige risici.

Operational risiko er endvidere risikoen for, at sparekassen ikke drives efter de juridiske og lovgivningsmæssige krav, markedsstandarder og etiske krav, som er gældende for branchen.

Det er sparekassens politik at afdække operationelle risici så vidt muligt under hensyntagen til de omkostninger, der er forbundet hermed.

For at minimere operationelle risici har sparekassen udarbejdet forskellige politikker, skriftlige forretningsgange og interne kontroller. Der er så vidt muligt etableret adskillelse mellem udførende funktioner og kontrollerende funktioner.

Sparekassen benytter forsikringer som en metode til at reducere tab som følge af operationelle risici. Der foretages løbende registrering og rapportering af mulige tab og begivenheder, som kan henføres til operationelle risici, med henblik på at undgå disse tab gennem forbedring af forretningsgange og procedurer.

It-forsyningen er et væsentligt område inden for operationel risiko. Sparekassens ledelse forholder sig løbende til it-sikkerheden. Sparekassens væsentligste dataleverandører er Bankdata (Sparekassen Sjælland) og Skandinavisk Data Center (Sparekassen Faaborg), som begge har dublering af systemer og drift på alle væsentlige områder.

Intern revision er en del af sikkerheden for, at risikoen for operationelle fejl bliver reduceret mest muligt gennem revision af Sparekassens forretningsområder. Intern revision refererer til bestyrelsen.

Compliancefunktionen overvåger overholdelsen af lovgivning, branchestandarder og interne retningslinjer for alle forretningsområder. Funktionens formål er at kontrollere og vurdere, hvorvidt forretningsgange og procedurer er tilstrækkelige og betryggende. Den complianceansvarlige refererer til direktionen.

Risikostyring

Sparekassen har udpeget en uafhængig risikoansvarlig, der er ansvarlig for, at risikostyringen sker på betryggende vis, herunder at skabe et overblik over sparekassens risici og det samlede risikobillede. Den risikoansvarliges ansvarsområde omfatter sparekassens risikobehæftede aktiver på tværs af risikoområder og organisatoriske enheder samt risici hidrørende fra outsourcete områder. Den risikoansvarlige refererer og rapporterer til direktionen

Ledelsens påtegning

Bestyrelse og direktion har dags dato behandlet og godkendt koncernregnskabet og årsregnskabet for 2013 for Sparekassen Sjælland. Koncernregnskabet, årsregnskabet og ledelsesberetningen aflægges i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed, herunder bekendtgørelse om finansielle rapporter for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber m.fl.

Koncernregnskabet og årsregnskabet giver efter vores opfattelse et retvisende billede af koncernens og modervirksomhedens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2013 samt af resultatet af koncernens og modervirksomhedens aktiviteter for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2013.

Ledelsesberetningen indeholder efter vores opfattelse en retvisende redegørelse for udviklingen i koncernens og modervirksomhedens aktiviteter og økonomiske forhold, samt en beskrivelse af de væsentligste risici og usikkerhedsfaktorer, som koncernen og modervirksomheden kan påvirkes af.

Koncernregnskabet og årsregnskabet indstilles til repræsentantskabets godkendelse.

Holbæk, den 13. marts 2014

Direktion

Lars Petersson
Ordførende direktør

Lars Jensen
Sparekassedirektør

Holbæk den 13. marts 2014

Bestyrelsen

Thomas Kullegaard
Formand

Jakob N. Andersson
Næstformand

Peter Klarskov Larsen

Allan Nørholm

Per Bjørnsholm

Erik Larsen

Per Olsen

Peter Woldbye

Mie Rahbek Hjorth

Revisionspåtegninger

Intern revisionspåtegning

Til repræsentantskabet i Sparekassen Sjælland

Påtegning på årsregnskabet

Vi har revideret koncernregnskabet og årsregnskabet for Sparekassen Sjælland for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2013. Koncernregnskabet og årsregnskabet udarbejdes efter lov om finansiell virksomhed.

Den udførte revision

Revisionen er udført på grundlag af Finanstilsynets bekendtgørelse om revisionens gennemførelse i finansielle virksomheder mv. samt finansielle koncerner og efter internationale standarder om revision. Dette kræver, at vi planlægger og udfører revisionen for at opnå høj grad af sikkerhed for, at koncernregnskabet og årsregnskabet ikke indeholder væsentlig fejlinformation.

Revisionen er udført i henhold til den arbejdsdeling, der er aftalt med ekstern revision, og har omfattet vurdering af etablerede forretningsgange og interne kontroller, herunder den af ledelsen tilrettelagte risikostyring, der er rettet mod rapporteringsprocesser og væsentlige forretningsmæssige risici. Ud fra væsentlighed og risiko har vi stikprøvevis efterprøvet grundlaget for beløb og øvrige oplysninger i koncernregnskabet og årsregnskabet. Revisionen har endvidere omfattet vurdering af, om ledelsens valg af regnskabspraksis er passende, om ledelsens regnskabsmæssige skøn er rimelige samt den samlede præsentation af koncernregnskabet og årsregnskabet.

Vi har deltaget i revisionen af de væsentlige og risikofyldte områder, og det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Revisionen har ikke givet anledning til forbehold.

Konklusion

Det er vores opfattelse, at de etablerede forretningsgange og interne kontroller, herunder den af ledelsen tilrettelagte risikostyring, der er rettet mod sparekassens rapporteringsprocesser og væsentlige forretningsmæssige risici, fungerer tilfredsstillende.

Det er tillige vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og sparekassens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2013 samt at resultatet af koncernens og sparekassens aktiviteter for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2013 er i overensstemmelse med lov om finansiell virksomhed.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Vi har i henhold til lov om finansiell virksomhed gennemlæst ledelsesberetningen. Vi har ikke foretaget yderligere handlinger i tillæg til den udførte revision af koncernregnskabet og årsregnskabet.

Det er på denne baggrund vores opfattelse, at oplysningerne i ledelsesberetningen er i overensstemmelse med koncernregnskabet og årsregnskabet.

Holbæk, den 13. marts 2014

Thomas Sandal
revisionschef

Revisionspåtegninger

Den uafhængige revisors erklæringer

Til repræsentantskabet i Sparekassen Sjælland

Påtegning på koncernregnskabet og årsregnskabet

Vi har revideret koncernregnskabet og årsregnskabet for Sparekassen Sjælland for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2013, der omfatter resultatopgørelse, totalindkomstopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse og noter, herunder anvendt regnskabspraksis. Koncernregnskabet og årsregnskabet udarbejdes efter lov om finansiell virksomhed.

Ledelsens ansvar for koncernregnskabet og årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et koncernregnskab og årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med lov om finansiell virksomhed. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser nødvendig for at udarbejde et koncernregnskab og et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Revisors ansvar

Vores ansvar er at udtrykke en konklusion om koncernregnskabet og årsregnskabet på grundlag af vores revision. Vi har udført revisionen i overensstemmelse med internationale standarder om revision og yderligere krav ifølge dansk revisorlovgivning. Dette kræver, at vi overholder etiske krav samt planlægger og udfører revisionen for at opnå høj grad af sikkerhed for, om koncernregnskabet og årsregnskabet er uden væsentlig fejlinformation.

En revision omfatter udførelse af revisionshandlinger for at opnå revisionsbevis for beløb og oplysninger i koncernregnskabet og årsregnskabet. De valgte revisionshandlinger afhænger af revisors vurdering, herunder vurdering af risici for væsentlig fejlinformation i koncernregnskabet og årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl. Ved risikovurderingen overvejer revisor intern kontrol, der er relevant for sparekassens udarbejdelse af et koncernregnskab og et årsregnskab, der giver et retvisende billede.

Formålet hermed er at udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke at udtrykke en konklusion om effektiviteten af sparekassens interne kontrol. En revision omfatter endvidere vurdering af, om ledelsens valg af regnskabspraksis er passende, om ledelsens regnskabsmæssige skøn er rimelige samt den samlede præsentation af koncernregnskabet og årsregnskabet. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion. Revisionen har ikke givet anledning til forbehold.

Konklusion

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af sparekassens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2013 samt af resultatet af sparekassens aktiviteter for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2013 i overensstemmelse med lov om finansiell virksomhed.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Vi har i henhold til lov om finansiell virksomhed gennemlæst ledelsesberetningen. Vi har ikke foretaget yderligere handlinger i tillæg til den udførte revision af koncernregnskabet og årsregnskabet.

Det er på denne baggrund vores opfattelse, at oplysningerne i ledelsesberetningen er i overensstemmelse med koncernregnskabet og årsregnskabet.

Holbæk, den 13. marts 2014

RIR Revision

Statsautoriseret Revisionspartnerselskab

Hans H. Hansen
statsautoriseret revisor

Ledelse, stabsafdelinger og filialer

Repræsentantskab pr. 1. januar 2014

Direktør, Thomas Kullegaard, arkitekt MAA, Holbæk
Autoforhandler Peter Klarskov Larsen, Kalundborg
Økonomichef Jakob Andersson, Holbæk
Gårdejer Erik Larsen, Dalmose
Advokat Per Bjørnsholm, Frederiksberg
CEO, cand.oecon Allan Nørholm, Hinnerup
Kirkegårdsinspektør Henning Hansen, Kastrup
Civilingeniør Stig Poulsen, Allerød
Cand.merc. Jørgen Dyhrfeld, Frederikssund
Direktør Peter Klynge Ilsøe, Roskilde
Auditørfuldægtig Niels P. Broen, Ringsted
Gårdejer Gert Bülow, Ringsted
El-installatør Leif Nielsen, Ringsted
Entreprenør Jan Lorentzen, Sorø
Direktør Gert Torben Hansen, Slagelse
Overlærer Jørgen Olsen, Slagelse
Flemming Sørensen, Slagelse
Økonomikonsulent Hans Jørgen B. Kolding, Slagelse
Turistmedarbejder Susanne E. Johannessen, Skælskør
Læge Jacob Frimodt Olsen, Høng
Gårdejer Egon Lund Keinicke, Gørlev
Direktør Ole Mosbæk, Holbæk
Entreprenør John Ravn Christensen, Holbæk
Bedemand Heidi Ørskov, Holbæk
Skoventreprenør Michael Henriksen, Holbæk
Adm. direktør Michael Huus, Holbæk
Direktør Kjeld Ilsøe, Holbæk
Direktør Jesper I. Justesen, Holbæk
Gårdejer Ole Nielsen, Holbæk
Direktør Ejvind Egebjerg Pedersen, Holbæk
Tømremester Boye Pedersen, Holbæk
Tømremester Claus Sørensen, Holbæk
Advokat Palle Andersen, Vipperød
Direktør Henrik Hedegaard, Vipperød
Murermester Palle Larsen, Kalundborg
Advokat Steen Røggilds, Kalundborg
Rektor Niels Arne Uglebjerg, Kalundborg
Detailchef Brian Stanislaw Nielsen, Regstrup
Anlægsgartnermester Per Malmos, Jyderup
Fhv. kommunaldirektør Carsten Iversen, Svinninge
Maskinhandler Gert Jensen, Hørve
Økonomi- og ejendomsrådgiver Finn Hallberg, Vig
Reg.revisor Roland Petersen, Vig
Proprietær Torben Klestrup Hansen, Højby
Dyrlæge Ole Kristiansen, Højby
El-installatør Erik Vang Larsen, Højby
Autoforhandler Arne Busk, Faxe

Bestyrelse

Direktør Thomas Kullegaard, arkitekt maa, Holbæk, formand
Økonomichef Jakob N. Andersson, Holbæk, næstformand
Advokat Per Bjørnsholm, Frederiksberg C
Gårdejer Erik Larsen, Dalmose
Autoforhandler Peter Klarskov Larsen, Kalundborg
CEO, cand.oecon Allan Nørholm, Hinnerup

Medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer:

Privatkunderrådgiver Mie Rahbek Hjorth, Næstved
Udviklingschef Per Olsen, København K
Prokurist Peter Woldbye, Vipperød

Revisionsudvalg

Direktør Thomas Kullegaard, arkitekt MAA, Holbæk
CEO, cand.oecon Allan Nørholm
Økonomichef Jakob Andersson, Holbæk, formand

Direktion

Ordførende direktør Lars Petersson
Sparekassedirektør Lars Jensen

Stabsafdelinger

HR, HR-chef Bettina Theilgaard Krohn
Kunder, kundechef Kim Kjølens Jensen
Kredit, kreditchef Bettina Salling Andersen
Organisation, organisationschef Annette Hallund
Udviklingschef Per Olsen
Økonomi, Økonomichef Jens Trane

Intern revision

Revisionschef Thomas Sandal

Filialer

Amager afdeling, filialdirektør Carsten Ardiisø og
filialdirektør Heidi Bacher Jensen
Asnæs afdeling, filialdirektør Brian Nielsen
Dianalund afdeling, filialdirektør Klaus Koksby Hansen
Faxe afdeling, filialdirektør Jon Helqvist
Frederiksberg afdeling, filialdirektør Jannik Hindsbo
Frederikssund afdeling, filialdirektør Steffen Møller
Haslev afdeling, filialdirektør Kirsten H. Pedersen
Hillerød afdeling, filialdirektør Thomas Andersen
Holbæk afdeling, filialdirektør Henrik Møllegaard
Holbæk erhvervsafdeling, erhvervschef Michael Nielsen
Høng afdeling, filialdirektør Finn Knudsen
Jyderup afdeling, filialdirektør Maise Norlin
Kalundborg afdeling, filialdirektør Thomas Søndergaard
Korsør afdeling, filialdirektør Claus Andersen
Køge afdeling, filialdirektør Nicholaj Frimann
Nykøbing Sj. afdeling, filialdirektør Lars Peter Larsen
Næstved afdeling, filialdirektør Birger Andersen
Næstved erhvervsafdeling, erhvervschef Anders Tange
Private Banking, formuechef Peter Holme Jensen
Ringsted afdeling, filialdirektør Bjarne Rasmussen
Roskilde afdeling, filialdirektør Allan Markussen
Skælskør afdeling, filialdirektør Pia M. K. Jacobsen
Slagelse afdeling, filialdirektør Lars-Erik Madsen
Slagelse erhvervsafdeling, erhvervschef Allan Olsen
Sorø afdeling, filialdirektør Vivi Korup
Tølløse afdeling, filialdirektør Lisette Juul Jensen
Vig afdeling, filialdirektør Allan Gude
Vordingborg afdeling, filialdirektør Niels Kildedal

Amager	Amagerbrogade 112 - 2300 København S - Tlf. 59 48 22 70
Asnæs	Asnæs Centret - 4550 Asnæs - Tlf. 59 65 15 15
Dianalund	Torvet 25 - 4293 Dianalund - Tlf. 58 24 15 15
Faxe	Torvegade 1 - 4640 Faxe - Tlf. 56 77 10 00
Frederiksberg	Smallegade 4-6 - 2000 Frederiksberg - Tlf. 38 19 15 20
Frederikssund	Jernbanegade 2 C - 3600 Fredrikssund - Tlf. 47 37 15 15
Haslev	Jernbanegade 46 A - 4690 Haslev - Tlf. 56 36 57 00
Hillerød	Frederiksgade 5 B 3400 Hillerød - Tlf. 59 48 22 50
Holbæk	Ahlgade 51 - 4300 Holbæk - Tlf. 59 43 15 15
Hovedsædet	Isefjords Alle 5 - 4300 Holbæk - Tlf. 59 48 11 11
Høng	Høng Centret - 4270 Høng - Tlf. 58 85 21 93
Jyderup	Skarriidsøgade 17 - 4450 Jyderup - Tlf. 59 27 67 00
Kalundborg	Vænget 14 - 4400 Kalundborg - Tlf. 59 51 15 15
Køge	Søndre Alle 9 - 4600 Køge - Tlf. 56 16 51 80
Nykøbing	Algade 12 - 4500 Nykøbing Sj. - Tlf. 59 91 15 15
Næstved	Grønnegade 20 - 4700 Næstved - Tlf. 56 16 50 00
Ringsted	Nørregade 11 - 4100 Ringsted - Tlf. 57 61 15 15
Roskilde	Algade 33 - 4000 Roskilde - Tlf. 46 35 51 51
Skælskør	Algade 18 - 4230 Skælskør - Tlf. 59 57 60 60
Slagelse	Schweizerpladsen 6 - 4200 Slagelse - Tlf. 58 56 24 24
Sorø	Storgade 26 A - 4180 Sorø - Tlf. 57 85 05 15
Tølløse	Vestergade 64 - 4340 Tølløse - Tlf. 59 18 52 45
Vig	Vig Hovedgade 37-39 - 4560 Vig - Tlf. 59 31 57 00
Vordingborg	Algade 99 - 4760 Vordingborg - Tlf. 55 36 05 05

Holbæk Erhvervscenter Isefjords Alle 5 - 4300 Holbæk - Tlf. 59 48 11 11

Næstved Erhvervscenter Grønnegade 20 - 4700 Næstved - Tlf. 55 78 01 10

Slagelse Erhvervscenter Schweizerpladsen 6 - 4200 Slagelse - Tlf. 59 48 22 90

Tryghed og nærvær
SPAREKASSEN SJÆLLAND www.spks.dk